

Бумеранг для Путіна

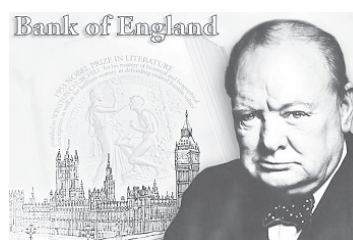
Політичне керівництво РФ має понести кримінальну відповідальність за теракт проти президентського літака Качинського
» стор. 6—7

«З війни я привіз найцінніший трофей — дружину!»

Чому війна — не перешкода коханню, як фронтова дружба змінює долі та чому в окопах немає атеїстів
» стор. 10—11

Тепер кожен може відмивати гроші

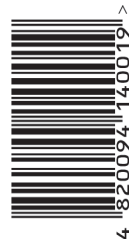

У Великій Британії представили дизайн нових пластикових банкнот
» стор. 5

Україна молода

Вівторок, 31 травня 2016 року

№ 68 (5061)

Учорашні курси
НБУ:
1 \$ = 25,13 грн
1 € = 28,07 грн
1 рос. руб. = 0,3 грн

«Ще не вмерла...» у Москві

Найсильніша вітчизняна шаблістка вдруге поспіль перемогла на представницькому турнірі в Російській Федерації

» стор. 15

Ольга Харлан: «Дуже хочеться, щоб у всьому світі знали, що Україна — сильна держава».
Фото з сайту gazeta.ua.

Передплатна ціна «України молоді» на друге півріччя знижується

» СТОР. 15

Олександр Турчинов
секретар РНБО України

«Путін перейшов до публічного шантажу України, заявивши, що стрілянина на Донбасі не припиниться, доки не буде змінено Конституцію України та амністовано терористів».

■ ІСТОРІЯ

Воюй, козаче

Постери з історії українського війська передали в усі військові частини України

Дар'я БАЗАЛУК

У Луцьку фахівці Українського інституту національної пам'яті презентували історичний фото-проект. Лучанам показали, який вигляд мали українські військові в різні часи. Над світлинами працювала львівський фотограф Анна Сенік. До кожного з 24 великих плакатів додана коротка довідка про певний історичний період, про рід військ, військову організацію тощо. До постерів додається книжечка «Воїни», у якій ідеться про тактику, склад війська, особливості військової справи в різні періоди історії.

Плакати із зображенням воїнів у різні періоди історії опубліковано завдяки проекту УІНП «Воїни. Історія українського війська». «Проект — це серія знімків усіх військових формацій, що були на території України від часів Київської Русі і до сьогодні. Авторами проекту є я та історик Микола Балабан. Знімали ми не реконструкторів, а сучасних бійців. Я особисто їздила знімати безпосередньо в зону АТО», — розповідає фотограф Анна Сенік.

Через Міністерство оборони комплекти постерів передали в усі військові частини України. 40 примірників потрапили у навчальні заклади на Волині. «На сьогодні це надактуально. Хто не знає власної історії, вивчає історію окупанта», — розповів заступник начальника управління освіти і науки Волинської обласної державної адміністрації Олександр Ткачук.

За словами представника Українського інституту національної пам'яті Лесі Бондарук, комплекти передаватимуть у ті школи, де є музеї. Не секрет, що в більшості випадків експозиції шкільних музеїв потребують осучаснення. Десятки років про те, чи відповідають вони реаліям та історичній правді, здавалося, ніхто й не задумувався. І донині можемо бачити у оформленні таких експозицій фрагменти комуністичної символіки. Але не варто проблеми з осучасненням цих закладів перекладати винятково на плечі вчителів. У них найчастіше бракує якісних матеріалів для сучасного ведення шкільної музейної справи, каже Леся Бондарук. Вона переконана, що такі постери повинні зацікавити дітей, адже вони розкривають історію з різних боків. «Ми не звикли до таких вояків, але вони були», — каже Леся. ■

■ ОГолошення

Картку водія, видану на ім'я Кушніра Віктора Володимировича за №UAD0000052765000, вважати недійсною.

■ НА ФРОНТІ

Кривавий шантаж

Росія вимагає від України політичних поступок, інакше бійня на Донбасі ніколи не припиниться

Іван БОЙКО

Минулих вихідних у зоні АТО неабияк активізувалися бойовики, спровокувавши кілька затятих спроб проврати оборону ЗСУ на низці напрямків, збільшивши інтенсивність обстрілів тощо. Так, маріонетки Кремля з числа місцевих терористів та російські окупанти відреагували на публічну заяву президента РФ Володимира Путіна. За словами останнього, «стрілянина на Донбасі не припиниться, доки в Конституцію Украї-

ни не будуть внесені зміни». І бойовики одразу підтвердили слова Путіна кривавими діями.

Шантажуючи офіційний Київ новими людськими втратами (зі своїми втратами на полі бою в Росії ніколи не рахувалися), російський президент зазначив, що для припинення вогню на Донбасі необхідно провести децентралізацію України і прийняти закон про особливий статус Донбасу, а також амністувати усіх бойовиків.

«... Не можна відкладати ці рішення під приводом того, що

в зоні безпеки, в зоні розмежування хтось у когось стріляє. Якщо немає бажання проводити політичні перетворення, то завжди знайдеться той, хто стріляє, і той, хто відповідає, і так буде нескінченно відбуватися до тих пір, поки не будуть прийняті рішення політичного характеру», — сказав глава держави-агресора.

Не дивно, що такі заяви Путіна секретар Ради національної безпеки і оборони Олександр Турчинов оцінює як публічний цинічний шантаж України: «Взявши на себе відповідальність за порушення режиму припинення вогню та порушення Мінських угод, Путін публічно пригрозив Україні продовженням військових провокацій, доки не буде реалізовано московський сценарій розчленування України».

За словами Турчинова, після таких заяв не повинно залишитися жодних ілюзій щодо добровільного виходу Росії з

окупованих територій та припинення військової агресії проти України.

Слова свого ляхківода терористи кілька днів підкріплюють обстрілами з «Градів» (зокрема, під Новотроїцьким), а також з артилерії та мінометів практично по всій лінії розмежування. Упродовж вихідних ішли затяті бої, ворог атакував позиції ЗСУ в районі Зайцевого та Авдіївки.

У результаті за останні чотири доби загинуло десятеро захисників України! Зокрема, минулої п'ятниці не стало командира батальйону 72-ї механізованої бригади ЗСУ Андрія Жука з позивним «Мауглі», який потрапив у засідку разом із бійцями. Комбат помер по дорозі до госпіталю від поранень. Минулої суботи, після заяв Путіна і активізації ворога, загинуло вже п'ятеро українських воїнів. Ще троє бійців віддали свої життя за Україну минулої неділі. ■

■ ПЕРСПЕКТИВИ

Політичний солдат

Колишня кремлівська бранка прийшла у свій перший робочий день у парламент

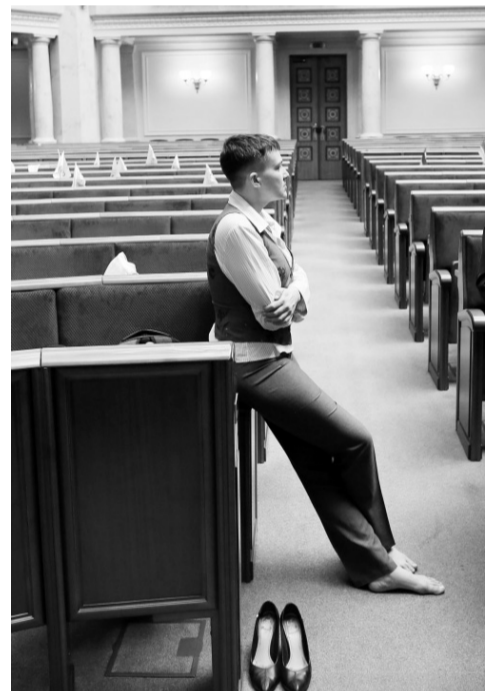
Олена КАПНІК

Останні два місяці у ЗМІ з'являлося чимало суперечливої інформації про долю полоненої української льотчиці Надії Савченко. Довгі 709 днів полону нарешті закінчилися і Надія таки зійшла на українську землю. Попри те, що російський президент заявив, мовляв, українка помилювана з «міркувань гуманності», у добрі наміри Путіна вірять не всі. «Путін робить тільки те, що йому потрібно», — розповідає «УМ» російська правозахисниця Зоя Светова. — Кажуть, що йому потрібно було витягнути своїх хлопців, ГРУшників. Якби це справді було так, то ми б почули різні вельмовні мантри про те, що «Росія своїх ніколи не кидає і завжди витягне їх». Є версія, що Путін повернув Савченко, щоб ускладнити життя Петру Порошенку. Є й третя: в обмін на Савченко президент Порошенко пообіцяв Путіну, що погодиться на вибори в «ДНР» і «ЛНР». Яка з цих версій правильна і що насправді спонукало Путіна проявити «гуманізм», мені поки незрозуміло».

До полону Надія не цікавилася політикою і відверто була далекою від неї. Утім на своїй першій прес-конференції, при-

уроченій до звільнення з російського полону, заявила — йде у політику. Колишня бранка не виходитиме з фракції «Батьківщина», за списками якої під першим номером пройшла в парламент, і пообіцяла вже сьогодні прийти на роботу до Верховної Ради. Своєю пріоритетом у парламентській діяльності Савченко називає звільнення українських політичних в'язнів, які залишаються у Росії, окупованому Криму та Донбасі, і створення комісії або комітету з контролю над ситуацією у Збройних силах. До слова, ініціювати скасування свого закону (так званого «закону Савченко»), за яким один день попереднього ув'язнення у СІЗО вважається за два дні позбавлення волі, льотчиця не планує. Адже саме він — початок на шляху до судової реформи в Україні й «потрібний для того, щоб слідчі не тримали людей і не вішали на них усіх собак».

Попри те, що у «Батьківщині» сподіваються, що Савченко допоможе відстоювати принциповість у парламенті, політологи не виключають імовірності появи конфліктів у фракції з приходом льотчиці. «Савченко буде у ворожому оточенні. Тому бій, який їй зараз треба витримати з «Батьківщиною» і старими елітами,

Надія Савченко: попереду — ще складніший бій? Фото УІНАН.

значно складніший, аніж той, який був на фронті чи при арешті в Росії. Нам так не подобаються наші політики, ми так розчаровані, що хочемо бачити там якогось героя чи героїню. І Савченко має для цього увесь необхідний потенціал. Але це ще не достатній фактор, щоб стати хорошим політиком сьогодні в Україні. Потрібно ще багато різних складових, і поки що ми не знаємо, будуть вони чи ні», — каже політехнолог Сергій Гайдай. ■

■ ТРАГЕДІЯ

Полум'я похилого віку

Пожежа забрала 17 життів у нелегальному будинку для престарілих

Тарас ЗДОРОВИЛО

У селі Літочки Броварського району 29 травня, близько 4-ї години, у двоповерховій будівлі, де проживали люди похилого віку, за нез'ясованих обставин сталася пожежа. На момент жахливого інциденту в будинку перебувало 35 осіб. Пожежники й місцеві жителі врятували лише 18 людей, із яких п'ятеро осіб із опіками різних ступенів тяжкості госпіталізовано

до Броварської районної лікарні. На жаль, у пожежі загинуло 17 осіб, серед яких і працівниця закладу, яка рятувала стареньких.

Спочатку до місця трагедії прибула сільська пожежна машина, як говорять місцеві мешканці, без води... Немісцеві пожежники, яких викликали селяни, їхали понад півгодини. Побачивши масштаби лиха, вони самі викликали підмогу з області. Коли прибули додаткові сили

рятувальників, вогонь уже встиг охопити два поверхи, а це — площа понад 400 квадратних метрів. Приборкали полум'я лише о 5:30 ранку 152 рятувальники за допомогою майже 30 одиниць техніки. Пошуки обгорілих тіл завершилися в неділю о 14-й годині.

Голова ДСНС України Микола Чечоткін заявив, що поліція й ДСНС не знали про існування цього «будинку престарілих». Виявилось, що він працював уже декілька років фактично нелегально. За перебування в ньому літні люди щомісяця платили від 4 до 8 тисяч гривень! Хто з чиновників закривав очі на цей нелегальний бізнес, з'ясуватиме слідство. Адже мало віриться, що про цей заклад ніхто з високопосадовців не знав!

У Кабміні вже створили для розслідування справи спеціаль-

ну комісію на чолі з міністром регіонального розвитку Геннадієм Зубком. Відомо, що власника будинку для літніх людей, підприємця Олега Дмитренка, як головного підозрюваного, вже затримано. Про це повідомив перший заступник голови Нацполіції України Вадим Троян. Комерсант створив притулок незаконно, адже не мав жодних дозволів, висновків від санітарно-епідеміологічної та пожежників. Йому інкримінують порушення встановлених правил пожежної безпеки, що призвело до важких наслідків. За 2-ю частиною статті 270 КПК України, підприємцю загрожує від трьох до восьми років позбавлення волі.

Офіційних версій причини трагедії поки що немає. Зі слів однієї з працівниць персоналу, на другому поверсі, начебто, вибухнув телевізор. ■

■ ІНФРАСТРУКТУРА

Полікують

На ремонт траси Стрий—Мамалига фірма нардепа отримає 718 млн. грн.

Дар'я БАВЗАЛУК

Служба автомобільних доріг в Івано-Франківській області за результатами тендеру замовила ТОВ «ПБС» поточний середній ремонт автодороги державного значення Н-10 Стрий—Мамалига за 717,70 млн. грн. До кінця наступного року мають відремонтувати ділянку довжиною майже 103 км. Якщо зробити найпростіші арифметичні дії, виходить, ремонт одного кілометра коштуватиме 7 млн. грн. Виконають фрезерування і ресайклінг, влаштують георешітки та асфальтобетонне покриття, встановлять бортові камені, укріплять узбіччя, влаштують дощову каналізацію, з'їзди, розв'язки, зупинки, перехідні швидкісні смуги, посадкові майданчики і тротуари, нанесуть розмітку.

Фірму «ПБС» контролює нардеп

Олександр Шевченко, який обрався від «Блоку Петра Порошенка», а потім вийшов із фракції, повідомляють «Наші гроші». Раніше він керував курортом «Буковель», який належить Геннадію Боголюбовському та Ігорю Коломойському.

Варто зазначити, що це не єдина дорога, яку збираються «лікувати». Так, у березні Кабмін виділив 14,2 млрд. грн. на ремонт українських доріг.

«Всього в Україні 170 тис. км доріг державного значення. І 10 років вони майже не ремонтувалися. Офіційний термін служби автодороги — 10-15 років, — пояснив голова департаменту автотранспорту та стратегічного розвитку автодоріг МІУ Роман Хміль. — Це означає, що 10%, або 17 тис. км, доріг потрібно капітально ремонтувати щороку. А середній ремонт треба робити раз на 5 років. Тобто щорічно

такому ремонту повинні підлягати 34 тис. км полотна. Замість цього середній і капітальний ремонт займають у цьому році 1,7 тис. км. Це в кращому випадку 3% від потрібних обсягів. Для порівняння: в 2015-му було відремонтовано десь 300 км полотна».

Фінансувати ремонтні роботи доріг Кабмін планував за рахунок держбюджету, іноземних кредитів, коштів місцевих рад. Йшлося, зокрема, про відновлення дорожньої інфраструктури на Донбасі, а також приведення в порядок трас у Львівській, Одеській, Харківській та інших областях.

Як дізналася «УМ», на ремонт 73-кілометрової ділянки на трасі Київ—Одеса було виділено 738 млн. гривень, а на відновлення 12 автомобілів (приблизно 819 погонних метри), зруйнованих унаслідок бойових дій, 197 млн. грн. У середньому ремонт одного кілометра обходиться від 5 до 7,5 млн. гривень.

Тим часом українці в мережі складають свій народний рейтинг поганих доріг України. Туди потрапили напрямки Кривий Ріг—Миколаїв, Кіровоград—Миколаїв, Кривий Ріг—Нікополь—Запоріжжя, Кривий Ріг—Кіровоград, Львів—Тернопіль. Згідно з планом ремонту на 2016 рік, деякі ділянки на цих напрямках можуть бути відремонтовані. ■

■ СИЛЬНІ ДУХОМ

Кохання між фронтами

Волонтерка Яна Зінкевич чекає на поповнення

Наталія ТУРАК

Відомий волонтер, засновник добровольчого медичного управління «Госпітальєри» Яна Зінкевич, якій нещодавно зробив пропозицію руки і серця в прямому ефірі ранкового розважального шоу на одному з телеканалів її коханий Максим Кораблев, вийшла заміж.

Молода сім'я народилася 27 травня на березі Дніпра під проливним дощем і гуркотом грому, втім примхи погоди ні молодят, ані їхніх батьків, ані гостей — волонтерів, бійців-добровольців і «госпітальєрів» — не збентежили. Яна і Максим світилися від щастя, а гості не скупилися на щирі побажання добра і щастя на їхню адресу. Виявилось, молодята у машині забули рушник. Ним став... піджак міського голови Дніпра Бориса Філатова.

Нагадаємо, 5 грудня відомий во-

лонтер Яна Зінкевич потрапила в ДТП. Авто «госпітальєрів» на слизькому асфальті злетіло з траси і кілька разів перекинулося. Яну Зінкевич викинуло з машини. Пізніше її прооперували в клініці Ізраїлю. Операція тривала майже 10 годин. Дівчина поки прикута до інвалідного візка, але вже робить перші кроки. Справжньою несподіванкою стало те, що Яна вагітна. Дочка повинна з'явитися на світ восени. Ім'я Яна і Максим їй уже вибрали — Богдана. І вибір цей не випадковий: лікарі після страшної аварії проколували Яні безпліддя.

«Я щасливий, що у нас із Яною скоро буде Богдана, — говорить Максим Кораблев. — Прощу Бога, щоб вагітність протікала спокійно. Буду всіляко підтримувати мою кохану. Сподіваюся, що дочка народиться здоровою». Пара планує залишитися жити у місті Дніпрі. ■

Яна і Максим щасливі.
Фото з «Фейсбука».

■ НОВИНИ ПЛЮС

Переслідування

Російська окупаційна влада попередила кримськотатарську журналістку Лілію Буджурову, що може розцінювати її діяльність як екстремістську.

Про те, що відповідне попередження було вручено Буджуровій у понеділок уранці, повідомив нардеп, голова Меджлісу кримськотатарського народу Рефат Чубаров.

«Уранці 30 травня 2016 року додому до Лілії Буджурової з'явилися співробітники силових структур Росії, що окупувала Крим. Лілії Буджуровій, за отриманою нами інформацією, вручено повідомлення про попередження з її боку екстремістської діяльності», — написав Чубаров.

Нагадаємо, раніше, 2 листопада 2015 року, в рамках кримінальної справи проти власника телеканалу АТР Ленура Іслямова, якого звинувачують в екстремізмі, уже обшукували будинок журналістки. Раніше Буджурова працювала на кримськотатарському телеканалі, але після його переїзду до Києва в травні цього року вона і экс-генеральний директор АТР Ельзара Іслямова створили незалежну продакшн-студію Qara Deniz Production.

Прихований запас

Учора СБУ разом із прикордонниками затримала в аеропорту «Бориспіль» заступника директора одного з харчових підприємств, який переховувався від українського правосуддя.

«Менеджер підозрюється у привласненні протягом 2008—2010 років майже 530 мільйонів гривень Державного агентства резерву України», — сказано у повідомленні Служби безпеки.

У ході перевірки правоохоронці виявили зловживання при поповненні запасів резерву продуктами харчування. Для уникнення відповідальності бізнесмен виїхав за межі України та шість років переховувався в одній із країн Південної Америки. Суд обрав заступнику директора запобіжний захід у вигляді утримання під вартою або внесення застави у розмірі 50 мільйонів гривень.

Холостий хід?

Екс-міністр юстиції Олена Лукаш заявляє, що Генпрокуратура зупинила розслідування стосовно неї. Про це экс-чиновниця написала на своїй сторінці у «Фейсбуці» і виклала скан відповідного документа — першу й останню сторінки постанови старшого слідчого Київської прокуратури з особливо важливих справ Кривобока Ю. В.

«Терміни наближаються до завершення, а перспектива знайти «хоч щось» туманна як ніколи. Вичерпалися і втомилася в прокуратурі за два роки старанних, але безплідних пошуків. Низькі обороти. Холостий хід. Може, досить їм ламати цю комедію?» — прокоментувала Олена Лукаш.

Нагадаємо, ГПУ підозрює Лукаш у заволодінні коштами державного бюджету в розмірі

2,5 млн. грн. та вчиненні службового підроблення.

Лукаш уже заявляла про призупинення слідства у своїй справі 6 березня. 17 березня Генпрокуратура поновила слідство у справі экс-міністра юстиції уряду Азарова Олени Лукаш. 12 квітня Генеральна прокуратура повернула паспорти экс-міністру юстиції Олені Лукаш.

ДТП у Маріуполі

Начальник департаменту патрульної поліції Києва Юрій Зозуля в ніч на понеділок потрапив у ДТП у Маріуполі. Він перебував за кермом Hyundai Sonata, який зіткнувся з Daewoo Nexia на нерегульованому перехресті. «Потерпілих немає. Були складні погодні умови, сильна злива», — повідомили у прес-службі поліції. Тим часом місцеве видання Mariupol.tv повідомило, що Зозуля рухався другорядною дорогою і не пропустив Daewoo, який рухався головною.

Без Цюрупи

На території Херсонського державного аграрного університету демонтували пам'ятник Олександру Цюрупі. Пам'ятник встановили в 1974 році, позаяк він навчався в цьому закладі. Демонтаж відбувався за рішенням виконкому Херсонської міської ради.

Олександр Цюрупа був одним з організаторів продрозкладки та ініціатором введення продовольчої диктатури.

■ СКАНДАЛ

Моряк — не тракторист

Курсантів із Миколаєва перенаправляють у місцевий... аграрний університет або в Одесу

Ірина КИРПА

У Миколаєві лихоманить «мореходку», бо наказом Міністерства освіти її ліквідуєть. Заснували навчальний заклад 226 років тому.

Нині у Миколаївській «мореходці» за спеціальністю «моряк торгового флоту» навчається більш ніж 250 курсантів, навчають їх 25 викладачів. Ровесниці міста корабелів припиняє своє існування через брак бюджетних коштів. Ліцензія навчального закладу закінчується ще раніше, вже 1 липня. Хоча чиновники обіцяють, що випускники без дипломів ніби не залишаться.

«Нам повідомили, що морехідна школа закривається 26 серпня, — розповів курсант навчального закладу Михайло Соколов. — Загальний курс навчання складає чотирнадцять місяців. Кожен з абітурієнтів витратив на навчання близько 10 тисяч гривень. Нам сказали, що завершити освіту ми зможемо в місті Одеса, але не в кожного є фінансова можливість для цього. Найоригінальніше рішення, яке ми почули, — це перевестися до Миколаївського національного аграрного університету для того, щоб отримати там... диплом тракториста!»

За словами викладача електротехніки Юрія Карнеєва, про закриття Миколаївської «мореходки» викладачі дізналися одночасно зі студентами, коли до навчального закладу надійшов наказ Міністерства України за підписом міністра. Як відомо, Миколаївська школа моряків та ще дві філії в Криму входять до складу київської Державної академії водного транспорту імені Петра Конашевича-Сагайдачного. Якщо ліквідацію Севастопольського морського коледжу та Севастопольського вищого професійного училища ще можна пояснити, то чому закривають Миколаївську «мореходку» — нікому не зрозуміло.

Викладачі й курсанти вже написали свої обурені листи Генеральному прокурору України та міністру освіти. Люди вимагають провести публічне розслідування протиправної діяльності директора школи Юлії Ежокіної, зупинити зрив навчального процесу та надати студентам можливість захистити свої дипломи. Після того як став розпалюватися масштабний скандал, у Міністерстві освіти швидко заявили, що це не закриття, а реорганізація. Отже, всі курсанти отримають можливість отримати свої дипломи. А ось заступник директора з науково-методичної роботи Євген Куцев упевнений, що необхідно поміняти місцями час проведення навчальної практики та канікул, щоб абітурієнти встигли здати всі необхідні іспити до закінчення ліцензії навчального закладу.

Згідно з бюджетним кодексом, заробітну плату, витрати на комунальні послуги та стипендії оплачує місцевий бюджет міста Миколаїв. Витрати на утримання «мореходки» за останній рік перевищили півтора мільярда гривень. Із вересня і до кінця року необхідно знайти ще 800 тисяч гривень. Влада міста не відмовляється від фінансування закладу, але за умови, що морехідна школа перейде в комунальну власність міста Миколаїв. «Миколаївська морехідна школа — це обличчя нашого міста, ми хочемо не просто її реорганізувати, а й зробити все для її подальшого розвитку», — підкреслив Євген Шевченко, заступник міського голови міста Миколаїв.

Головний спеціаліст відділу університетської освіти департаменту МОН України Ігор Будько заявив, що буквально через кілька днів відбудеться їх спільна зустріч із представниками обласної влади Миколаєва, київської Державної академії водного транспорту та Миколаївської морехідної школи, на якій спільними зусиллями знайдуть вихід із непростой ситуації. ■

Надія Савченко
народний депутат України

«Я не готова прямо зараз йти на Банкову. Я не знаю зараз, що там робити».

Наталія ЛЕБІДЬ

Офшорний скандал в Україні набув цікавого продовження. Воно полягає у пошуків соціологічних фірм, які заходилися вивчати громадську думку. Відразу дві «контори» — Київський міжнародний інститут соціології та Центр Разумкова провели заміри електоральних настроїв у контексті президентських виборів. Згідно з даними КМІСу, переможницею стала Юлія Тимошенко, а згідно з інформацією «разумковців», якби президентські вибори проводили найближчим часом, то пальму першості отримав би Петро Порошенко. Обидва дослідження мали місце вже після «Панама-гейту», тобто є доволі свіжими.

Брат на брата

Дослідження КМІСу викликало недвозначну реакцію. В принципі, соціологам України не звикати до скандалів у своєму середовищі і до звинувачень у підтасовуванні даних. Так поведлося майже з моменту становлення соціологічної служби як такої; «загострення» ж настало, коли соціологи почали проводити екзит-поли — для України це була новинка, перше опитування «на виході з діляниць» відбулося у 1998-му.

А вже у 2004-му стався великий конфуз — саме на ґрунті спільно проведеного екзит-полу. Перший тур президентських виборів упряжка з п'яти компаній пробігла жваво і весело, а от на другому — вирішальному — застопорилася. Тоді КМІС, Центр Разумкова та Фонд «Демократичні ініціативи» (під керівництвом покійного Ілька Кучеріва) розсварилися з колегами з фірм «Соціс» та «Соціальний моніторинг». Останні були оголошені маніпуляторами і виключені зі спільного проекту.

Нині, щоправда, до різких заяв справа не дійшла. Однак теперішня очільниця «Демініціатив» Ірина Бекешкіна, коментуючи для інтернет-видання «Новинарня» ситуацію з дослідженням КМІСу, все ж зауважила, що хоча рейтинги, заявлені Інститутом соціології і відповідають дійсності, у самому формулюванні питання «стирчать вуха замовника».

Мистецтво ставити питання

А питання у КМІСу й справді були доволі цікаві. Однак про них трохи згодом. У цілому ж КМІС нарахував Юлії Володимирівні 9% президентського рейтингу, а Петру Порошенку — 6%. Але це ще не кінець історії. Тому що «якби ті, хто не визначився, не прийшли б на вибори, в голосуванні взяли б участь 53% виборців, і голоси їх розділилися б наступним чином: за Юлію Тимошенко — 21% опитаних, за Олега Ляшко — 14,6%, за Петра Порошенка — 13,5%», — йдеться в прес-релізі КМІС.

Як бачимо, у першому випадку розрив між Тимошенко і Порошенку невеликий (9% і 6%) і перебуває, як кажуть, в межах статистичної похибки. У другому ж випадку (21% і 13,5%) прорив ЮВТ вперед — очевидний і значний. При цьому — стежимо за руками! — в інтересах якогось анонімого

ПЛАНІВ ГРОМАДДЯ

Тричі в ту саму воду

Тимошенко знову прагне президентського крісла. Утім не вона одна

Вона працює. І активно готується до виборів.

замовника цього дослідження (хто б це, цікаво, міг бути?) акцент робиться саме на другій таблиці. Тобто на тій, де 21% і 13,5%.

Співробітники КМІСу також пропонують респондентам відповідати на питання, які ті ставляться до призначення Юрія Луценка Генеральним прокурором, враховуючи, що вищезгаданий Луценко доводиться Президенту кумом? А ще підкидають обивателю проблему, дещо нетипову як для подібних опитувань. Чим, на вашу думку, в першу чергу зайняті Президент і уряд України, запитують вони своїх візаві. І тут же пропонують варіант відповіді: «забезпечити умови для збагачення олігархів і можновладців». Як не складно здогадатися, саме та

громадською думкою. 17 березня 1991 року народ тоді ще «союзу непорушного республік вільних» запитали, чи вважає він «необхідним збереження Союзу Радянських Соціалістичних Республік як оновленої федерації рівноправних суверенних республік, у якій повною мірою гарантуватися права і свободи людини будь-якої національності?». «Так» відповіли 77,85% опитаних. (В Україні підтакнули 70,2%).

А ось 1 грудня того ж 1991 року питання сформулювали вже по-іншому: «Виходячи із смертельної небезпеки, яка нависла над Україною у зв'язку з державним переворотом у СРСР 19 серпня 1991 року (...), підтверджуєте ви Акт проголошення незалежності України?». Підтверджуємо, сказа-

мий замовник так чи інакше пов'язаний з Юлією Володимирівною, котра двічі програвала президентські вибори і не може собі дозволити програти їх утретє. А підготовка до перегонів починається з зазомбування населення рейтингами (дійсними чи уявними) — це вже класика маніпуляторних прийомів.

Українському істеблішменту «Панама-гейт» дав можливість досхочу фантазувати на тему дострокових президентських виборів. Зрозуміло, що будь-який політик (навіть сто перший непрохідний) не проти пограти з булавою. Про президентство мріють і Ляшко, і Садовий, і, напевно, навіть відставлений Яценюк, який бачить біля своїх дверей покаєнну процесію із закликами поверну-

Київський міжнародний інститут соціології та Центр Разумкова провели заміри електоральних настроїв у контексті президентських виборів. Згідно з даними КМІСу, переможницею стала Юлія Тимошенко, а згідно з інформацією «разумковців», якби президентські вибори проводилися найближчим часом, то пальму першості отримав би Петро Порошенко.

кий варіант і сподобався переважній більшості опитаних.

І, нарешті, контрольний в голову: чи повинен у зв'язку з офшорним скандалом піти у відставку Президент України Петро Порошенко, запитує КМІС. Так, відповідає 66% респондентів. При цьому КМІС, на жаль, не уточнює, який відсоток із 2039 задіяних респондентів здатний пояснити, що таке офшор, «сліпий траст» тощо. Об'єктивності заради слід відзначити, що результати дослідження лише тоді мають вагу, коли є стовідсоткова впевненість у розумінні опитаних суті того, про що їх питають.

Загалом існує хрестоматійний приклад маніпулювання

ли 84,18% тих, хто прийшов на плебісцит.

Якщо накласти цифру 84,18% на 70,2%, вийде класичний когнітивний дисонанс. Адже справа тут не в невдалому путчі — врешті-решт, усі й так розуміли, що правити в СРСР продовжує КДБ, а Горбачов — лише пішак, що тимчасово виштов з-під контролю. Свою роль відіграв принцип формулювання запитань й ті акценти, що були закладені у преамбулі до самого запитання.

Шукай, кому вигідно

Однак повернемося до соціопитувань. Приватний замовник КМІСу отримав дані, що засвідчують перемогу Юлії Тимошенко. Вочевидь, цей са-

тися у велику політику.

До речі, з приводу Ляшка та Садового. За даними КМІСу, Олег Ляшко опиняється на другому місці, а Андрій Садовий приходить до фінішу п'ятим. Центр Разумкова порахував інакше: у них «бронзу» отримує Садовий (після «золота» Порошенка та «срібла» Тимошенко).

Є також й опитування групи «Рейтинг» — воно, щоправда, не стосується президентських перспектив фігурантів, а досліджує лише рівень симпатії до провідних політиків, незалежно від того, планують вони балотуватися чи ні. Так от, у «рейтингівців» на перше місце виривається Садовий, третє та п'яте місця займають відповід-

но Ляшко і Тимошенко, а Порошенкові дістається аж ніяк не почесне шосте.

Слід зазначити, що з трьох можливих претендентів на президентське крісло, чий прізвища звучать найчастіше, «скромніше» за всіх себе поводить Андрій Садовий. Мер Львова не робить ані різких рухів, ані різких заяв. А у парламенті його фракція щодо низки голосувань солідаризується із фракцією Юлії Тимошенко. Ймовірно, не без прицілу на те, що якщо ЮВТ посяде крісло Президента, Садовий зможе розраховувати на «відступні» у вигляді прем'єрського портфеля. За умови, звісно, збереження свого нинішнього рейтингу та усунення з дороги конкурента Ляшка.

Що ж стосується останнього, то лідер Радикальної партії нині діє так, як його зобов'язує назва його політсили. Офшорний скандал посилив і без того властиву йому епатажну поведінку. А вже Ляшко не просто блокує трибуну з вимогою створити слідчу комісію, яка розбралася б з офшорами. Він притягує під трибуну розкладачки — мовляв, він (і його соратники) готові тут ночувати, аби домогтися свого.

Ляшко наполягає й на імпичменті Президенту Порошенку, при тому що процедура примусової відставки досить складна, і що комісія, створена в стінах ВР з «підручних» депутатів, не може покласти їй початок. Для цього до складу комісії повинен бути введений спеціальний прокурор і спеціальні слідчі. А взагалі алгоритм імпичменту починається з того, що за старт процедури голосує конституційна більшість парламенту.

І сміх, і гріх

Хай там як, а зрозуміло, що боротьба за президентське крісло вже почалася. Це відчутно й по тому, що свої послуги політикам пропонують не лише соціологи, а й астрологи. Давнє «передбачення» Павла Глоби про те, що Президентом України стане жінка, знову актуалізується і підхоплюється його колегами. Астролог Влад Росс не обмежується вказанням статі, а прямо називає ім'я щасливиці — Президентом стане Юлія Тимошенко. («Рано чи пізно», — уточнює він).

Щоправда, пізніше Росс «передумав» і називає майбутнім главою держави іншу жінку — Надію Савченко. Цікаво, що в нього було передбачення й для Наталії Ярьської — її він називав наступним Прем'єром. Вочевидь, пан Росс просто не байдужий до прекрасних фемін. На відміну від провидиці Віри Леон, яка, схоже, бачить усе в доволі похмурому світлі — за її «даними», Тимошенко страждатиме від страшною недуги, а на Порошенка скоять замах.

Переможець четвертої «Битви екстрасенсів» Сергій Лаврентюк бачить Президентом України «жінку в світлому», з приходом якої «Україна почне відновлюватися та всебічно розвиватися». А його «колега» Олександр Овчаренко підходить до проблеми радикально: наступного Президента, швидше за все, не буде взагалі, бо у 2017-му цю посаду ліквідують, говорить він. ■

■ ТОЧКА ЗОРУ

Санкції — з Росії,
зброю — УкраїніЗахід повинен переорієнтуватися
у відносинах із нашою країною

Ігор ВІТОВИЧ

Впливова німецька газета «Франкфуртер Альгемайне Цайтунг», яка суттєво формує європейську суспільну та політичну думку, написала у недільному номері вже як про доконаний факт, що Європейському Союзу не вдасться продовжити санкції проти Росії за її інтервенцію до України. Причина — відсутність згоди всередині ЄС, передусім з огляду на проросійську позицію Італії, Греції, Угорщини та віце-канцлера Німеччини Зігмара Габрієля. З огляду на таку зміну пріоритетів, газета вважає, що Захід повинен підсилити Україну, передусім мілітарно. А Україна, у свою чергу, повинна радикально реформувати свою армію.

Кореспондент газети у Варшаві та Києві Конрад Шуллер вважає: «Оскільки Володимир Путін буде, певне, вести свою війну проти України довше, ніж діятимуть європейські санкції, варто замислитися над стратегією «після» (закінчення санкцій). Замість ослаблювати Росію — Захід повинен зміцнити Україну не лише політично й економічно, а й військово-морально, поставляючи їй оборонну зброю типу протитанкових ракет чи радарних систем протитанкової артилерійської обстрілам». На користь такої стратегії промовляють багато чинників, передусім розклад сил на Донбасі. За інфор-

мацією НАТО, на окупованій українській території розташовані два російські корпуси чисельністю 34,6 тисячі військовослужбовців. На Донбасі перебувають також 60 тисяч російських найманців. Росія формує тепер біля українського кордону третій корпус. На думку газети, такий розклад сил дає Росії можливість у будь-який момент перейти від «тілючого конфлікту до відкритої війни», якщо влада у Кремлі вважатиме, що це в її інтересах.

Постійний конфлікт «відлякує інвесторів, спричиняє зубожіння України та підживлює популізм». «І якогось дня Росія може без зайвого ризику втягнути падаючу Україну в свою орбіту з допомогою нової гібридної війни», — застерігає німецький журналіст. Він звертає увагу на те, що постійне повторювання владами в Берліні та Вашингтоні, як заклинання, тези «не існує військового розв'язання конфлікту», яку ретранслює й українське керівництво, розглядається Путіним як «запрошення» до агресії. На думку «ФАЦ», Україна повинна реформувати свою армію. Вона також повинна отримати від Заходу зброю — протитанкові системи, дрони, радарні і комунікаційні системи. «Чотири американські протирадарні системи — це замало, щоб охороняти 500 кілометрів кордону», — констатує Шуллер. ■

■ НОВАЦІЇ

Тепер кожен може відмивати гроші

У Великій Британії представили дизайн нових пластикових банкнот

Олег БОРОВСЬКИЙ

У Великій Британії оприлюднили дизайн перших у цій країні пластикових банкнот номіналом п'ять фунтів стерлінгів із зображенням на реверсі колишнього прем'єр-міністра цієї країни Вінстона Черчілля, повідомляє газета «Телеграф». На аверсі — традиційно британська королева.

Банк Англії повідомляє, що нові банкноти будуть значно надійнішими за діючі, оскільки їх виготовлятимуть не з паперу, а з міцного полімерного матеріалу. Відтак купюри буде неможливо розірвати і вони залишатимуться цілими і неушкодженими навіть після прання у пральній машині при температурі 90 градусів. Також матеріал, із якого їх виготовлятимуть, відштовхує бруд та вологу. Банкнота не змінює кольори від потрапляння на неї алкоголю. Приблизно 400 мільйонів п'ятифунтових банкнот нового зразка будуть запущені в обіг у вересні цього року. Вперше їх покажуть британцям у Бленхеймському палаці, де народився Черчілль. За розміром пластикові банкноти будуть на 15% меншими за нинішні паперові.

Нагадаємо, що на діючій тепер п'ятифунтовій банкноті містить-

Нову купюру прикрасив портрет Черчілля.

Фото з газети «Телеграф».

ся зображення реформаторки британської пенітенціарної системи Елізабет Фрай. Її заміна Черчіллем викликала протести у Британії, оскільки Фрай, окрім королеви, є єдиною жінкою, зображення якої міститься на британських грошах. Під петицією протесту було зібрано тисячі підписів. Банк Англії поступився і повідомив про рішення розмістити на банкноті номіналом 10 фунтів зображення англійської письменниці Джейн Остін. Нові пластикові 10-фунтові банкноти надійдуть в обіг не раніше 2017 року. Також у розробці й пластикові банкноти номіналом 20 фунтів. На них буде розміщено портрет Вільяма Тернера — відомого англійського ху-

Англійська королева є незмінною на всіх банкнотах.

дощника, аквареліста та графіка, представника напряму романтизму. Водночас банк Англії ще не прийняв остаточного рішення про друк нових пластикових банкнот номіналом 50 фунтів.

Із часом нові полімерні банкноти мають витіснити з обігу старі паперові гроші. Запроваджуючи нову п'ятифунтову банк-

ноту, Британія приєднується до понад 30 країн світу, де вже циркулюють пластикові гроші. Першими їх запровадила 1988 року Австралія, потім її приклад підхопили Нова Зеландія та Сінгапур. Банк Англії з часу свого заснування, тобто з 1694 року, друкував гроші на бавовняному папері. З такого ж паперу виготовляють і українські гривні. ■

■ СИМВОЛИ

Доспівалися...

У Росії пропонують карати за образу гімну

Олег БОРОВСЬКИЙ

«Радіо «Свобода» у своєму коментарі під назвою «Хто не встав, той сяде» повідомляє, що Верховний суд Росії днями ухвалив законопроект про кримінальну відповідальність за образу російського гімну. Документ, розроблений двома членами Ради Федерації, прирівнює покарання за образу гімну до вже внесених до Кримінального кодексу положень про захист державного герба і прапора. Поки закон ще не набув чинності, «Радіо «Свобода» нагадує, як «ображали» — навмисне чи ні — новий російський гімн із часу його затвердження в грудні 2000 року.

Згідно з законопроектом, знущанням над гімном Росії буде «умисне спотворення музичної редакції або тексту державного гімну при його публічному виконанні» або «оприлюднення у ЗМІ, зокрема — в інтернеті». За образу гімну автори законопроекту пропонують карати обмеженням волі на термін до одного року, чи примусовими роботами на цей же строк, чи арештом на термін від трьох до шести місяців, чи позбавленням волі на термін до одного року.

«Новим» нинішній гімн можна назвати лише умовно — його музика і ритмічна структура запозичені з гімну Радянського Союзу. Радянський гімн 1943

року на музику Олександра Александрова і вірші Сергія Михалкова теж не раз зазнавав змін, але в 1990 році був замінений «Патріотичною піснею» Михайла Глінки. Повернення радянського гімну стало одним із перших знакових дій Володимира Путіна на посаді президента Росії, яку він обійняв (перші кілька місяців — у ранзі «в.о.») 1 січня 2000 року. Рішення повернути старий гімн, нехай і з новими словами (все того ж Михалкова, який устиг укотре переписати текст гімну — за 9 років до своєї смерті), викликало негативну реакцію в російських ліберальних колах, які побачили в цьому ще один знак реставрації радянського режиму. Одним з основних аргументів прихильників повернення була відсутність будь-яких слів у «Патріотичній пісні» Глінки, хоча в світі є безліч країн, гімн яких не має тексту або має, але відразу кілька варіантів, жоден із яких не є офіційним (як в Іспанії, наприклад).

Не поверни Путін радянський гімн із новим текстом беззмінного гімнопісця, нинішній законопроект (розроблений за ініціативою членів Ради Федерації Андрія Клішаса і Вадима Тюльпанова) міг би і не знадобитися. Немає тексту — годі й ображати. Коли текст є, недовго чекати й пародій. У пояснювальній записці до законопроекту йдеть-

ся, що його створення зумовлено, зокрема, «скандальною подією в Севастополі 8 квітня 2016 року». На з'їзді суспільно-експертної ради при губернаторі Севастополя під час виконання гімну Росії на великий екран була введена сатирична версія його тексту. Пізніше саме цей випадок про ненавмисну помилку людини, яка скачала з інтернету перший-ліпший текст, була взята правоохоронними органами за основу.

Нижче — текст, який побачили учасники заходу. Віршована форма гімну Михалкова—Александрова досить проста, текст легко піддається не тільки офіційній, а й аматорській переробці: *Россія — безумна наша держава, Россія — покорна наша страна. Холопська воля, бахвальська слава — Твоє достоїнство на все времена!*

Це, втім, далеко не перша пародія на російський гімн, зроблена в Україні. Ось, наприклад, версія Ореста Лютого: *Союз цей злочинний усім нав'язала Комуно-фашисько-імперська Русь. Хай згине навіки цей проклятий Богом Кривавий і хижий Радянський Союз.*

Якщо новий закон буде ухвалений парламентом і підписаний президентом, під заборону потраплять й інші жартівливі версії. Наприклад, ось ця, створена п'єтерським актором Геннадієм Смирновим за сприяння групи «ЕжOFF Band»: *Россія — покорна наша держава, Россія — любимая нами страна. В другой бы стране нас всех пересадили — А здесь мы ворует и нам ни хрена!*

Ще одну пародію на текст гімну зробив виходець із України, який живе в США, «співучий далекобійник» Вадим Дубовський. Він прославився своїми піс-

нями, які записує просто за кермом вантажівки. Ролик під назвою «Гімн антирашистів» тільки на YouTube подивилися майже 400 тисяч осіб. Утім цитувати його через наявність ненормативної лексики все ж не будемо.

Ще складніше розібратися, чи є «образою» російського гімну його фальшиве виконання — а це трапляється нерідко, особливо під час урочистих заходів за кордоном. Нерідко трапляється, що замість російського гімну під час офіційних урочистостей або на спортивних заходах звучить щось зовсім інше. Найчастіше — «старий» гімн, «Патріотична пісня» Глінки. Наприклад, на чемпіонаті світу з художньої гімнастики в Штутгарті восени минулого року «Патріотична пісня» прозвучала аж двічі, незважаючи на те, що російські спортсменки, які стояли на п'єдесталі пошани, намагалися вказати організаторам на їхню помилку. Така ж доля спіткала російських хокеїсток у січні 2015 року в Швеції на чемпіонаті світу.

Є й версії тексту російського гімну, що вважаються свого роду класикою, — це не дивно, якщо врахувати, що класики їх і писали. Наприклад, інтерпретація письменника Володимира Войновича: *Распался навеки союз нерушимый, Стоит на распутье великая Русь: Но долго ли будет она неделимой, Я этого вам предсказать не берусь. К свободному рынку от жизни*

хреновой, Спустившись с вершин коммунизма, народ

Под флагом трехцветным с орлом двухголовым.

И гимном советским шагает вразброд.? ■

ВІДЛУННЯ

Григорій ОМЕЛЬЧЕНКО,
Герой України, заступник голови Спілки офіцерів України

У попередніх публікаціях приватного розслідування, на основі доказів, висновків експертів і свідчень очевидців, об'єктивно встановлено, що російськими спецслужбами над аеродромом «Смоленськ-Північний» було створено штучний туман, літак Качинського було підірвано в повітрі перед самим приземленням, а поляків, які вижили після теракту, добивала спецгрупа ФСБ. 10 квітня 2010 року, разом із президентом Польщі Лехом Качинським та його дружиною Марією, загинули керівники вищого військового командування Збройних сил, представники Сейму і сенату, громадські та релігійні діячі, члени екіпажу — всього 96 осіб.

Радість під час жалоби

На підставі розпорядження президента РФ Дмитра Медведєва від 10 квітня 2010 року № 225-рп було створено Державну комісію з встановлення причин катастрофи польського літака Ту-154М, головою якої був призначений прем'єр-міністр Володимир Путін, якому президент довів доручив визначити склад комісії.

Увечері того ж дня Путін прибув до Смоленська, де разом із віце-прем'єром Сергієм Івановим і міністром Сергієм Шойгу побував безпосередньо на місці падіння літака. Після цього Путін провів нараду з оперативним штабом і заявив, що в рамках Державної комісії необхідно зробити все, щоб у найкоротші терміни з'ясувати причини трагедії польського літака (буцімто, він їх не знав. — Авт.).

Того ж дня, увечері, до Смоленська прибув прем'єр-міністр Польщі Дональд Туск. Після покладання квітів на місці авіакатастрофи він зустрівся з Путіним. Туск був присутнім на нараді оперативного штабу, яку провів Путін, де його поінформували про план роботи комісії, проведення розслідування і процес ідентифікації тіл.

Пізніше на місце авіакатастрофи прибув і брат загиблого президента Польщі Ярослав Качинський, який відмовився зустрічатися з Путіним і Туском та приймати від них співчуття. Ще й наголосив, що «Туск змагався» з ним, хто швидше прибуде на місце авіакатастрофи, а представники російської влади затримали його автомобіль у дорозі, доки його не обігнав Туск».

Через півроку — 28 жовтня 2010 року — в мережі інтернет було опубліковано сенсаційну фотографію вечірньої зустрічі Володимира Путіна і Дональда Туска відразу після катастрофи літака президента Качинського 10 квітня у Смоленську. Це фото невідомого автора (який обгрунтовано боїться за своє життя) стало обкладинкою тижневого видання «В мережі» із підписом: «Прем'єр-міністр Дональд Туск відразу ж після трагічної загибелі президента Польщі Леха Качинського і польської еліти. Коли ми дізнаємося правду?».

Цю обкладинку було оприлюднено в мережі Facebook ще до виходу номера тижневика, і це викликало активну реакцію поляків: у коментарях люди достатньо обгрунтовано припускали, що загибель польської еліти була результатом спільної операції Путіна і Туска, якого звинуватили в державній зраді. Польські «Відомості» тоді писали: «...на цьому фото видно, що обидва політики не виглядають засмученими катастрофою, у якій загинули майже всі перші особи Польщі. Навпаки, вони радісні і задоволені, що наводять на думку: смерть Качинського не була горем для Путіна і Туска».

Експерти (психологи і фізіогномісти), проаналізувавши зазначене фото, дійшли висновку: Путін і Туск перебувають у збудженому, радісному емоційному стані, який наповнює

їх так надмірно, що важко навіть приховати ці емоції. Вираз очей, усмішок, міміка на їхніх обличчях, жест рук Туска (стиснуті кулаки), які майже торкаються грудей Путіна, може бути викликаний якимись спільними, об'єднаними зусиллями, які дали бажаний, успішний результат, що підпадає під загальновідомий вислів «Ми їх зробили!». У ехидному, зверхньому погляді Путіна, яким він дивиться на Туска, можна прочитати: «Хлопчику, ну як я тебе використав?».

Юридична пастка

13 квітня 2010 року Путін підписав розпорядження, яким затвердив склад комісії. Своїми заступниками Путін призначив віце-прем'єра Сергія Іванова, голову МАК Тетяну Анодіну, голову МНС Сергія Шойгу та голову технічної комісії МАК Олексія Морозова.

До складу комісії Путін ввів: міністра транспорту Ігоря Левітіна, міністра охорони здоров'я і соціального розвитку Тетяну Голікову, міністра закордонних справ Сергія Лаврова, міністра внутрішніх справ Рашида Нургалієва, першого заступника Генпрокурора — голову слідчого комітету Олександра Бастрікіна, губернатора Смоленської області Сергія Антуфьєва, керівника Росавіації Олександра Нерадька, керівника Ространснагляду Геннадія Курзенкова, директора департаменту промисловості Максима Соколова, головнокомандувача ВПС Олександра Зеліна і президента ОАО «Туполев» Олександра Бобришева. Загальне керівництво технічним розслідуванням і координацією взаємодії зацікавлених російських і закордонних організацій було покладено на О. Морозова.

Своїм розпорядженням Путін визначив, що розслідування повинно проводитися у відповідності до положення Додатку 13 до Конвенції «Про Міжнародну цивільну авіацію». Рішення було погоджено з Дональдом Туском ще ввечері 10 квітня, під час зустрічі з Путіним у Смоленську. Польська сторона потрапила у приховану Путіним хитру юридичну пастку.

Це призвело до того, що в 2012 році США відмовили депутатам польського Сейму від партії «Право і Справедливість» у їхньому проханні провести незалежне міжнародне розслідування причин катастрофи літака президента Качинського. Хоча петицію до президента США Барака Обами підписали понад 30 тисяч поляків.

Заступник державного секретаря США із справ Європи і Євразії Філіп Гордон у грудні 2012 року у відповіді на петицію повідомив: «Ми відмічаємо, що уряди Польщі і Росії провели свої розслідування. При проведенні розслідування Польща і Росія домовилися слідувати протоколам Чиказької конвенції «Про міжнародну цивільну авіацію», які встановлюють стандарти і рекомендації розслідування авіаційних подій, пов'язаних із цивільною авіацією. Народ

США розділяє вашу скорботу у зв'язку з трагедією і сумує за загиблими, включаючи президента Леха Качинського і його дружину Марію».

У Польщі було створено дві комісії з розслідування причин катастрофи літака Ту-154М: державна, яку очолював міністр оборони Богдан Кліх (як уповноважений Польщі при російській Державній комісії ще 29 липня 2011 року подав у відставку) і урядова на чолі з міністром внутрішніх справ Єжи Міллером (звільнений із посади 17 листопада 2011 року). Керівники Генеральної прокуратури, Головної військової прокуратури, міністерства юстиції, міністерства внутрішніх справ та міністерства оборони Польщі офіційно не заперечили проти незаконного розпорядження Путіна, прийнятого за домовленістю з Туском, щодо розслідування причин катастрофи польського літака за правилами цивільної, а не військової авіації, як того вимагають Чиказька конвенція «Про міжнародну цивільну авіацію» та російські федеральні правила польотів державної авіації і правила розслідування авіаційних подій з військовими літаками.

Зловживання «першої особи»

Виникає запитання: чи мав президент Росії Медведєв (кандидат юридичних наук) право створювати зазначену комісію і призначати Путіна її головою? Відповідь однозначна: ні! Згідно з отриманою інформацією, Путін особисто запропонував Медведєву призначити його головою зазначеної Держкомісії, щоб отримати повний контроль за ходом розслідування авіакатастрофи.

Як відзначають міжнародні політичні оглядачі та експерти, хоча де-юре Путін був другою особою в керівництві держави за посадою, але де-факто був першою особою і беззастовно керував Росією при президентові Медведєві. Останній лише формально підписував укази і розпорядження про виконання рішень, ухвалених Путіним.

Згідно зі ст. 95 Повітряного кодексу РФ, авіаційна подія з цивільним, державним (військовим) або експериментальним повітряним судном Росії або з повітряним судном іноземної держави на території Росії підлягає обов'язковому розслідуванню. Розслідування здійснює комісія (уповноважений орган), на яку покладено повноваження відповідно до Федеральних правил розслідування авіаційних подій із цивільними, державними (військовими) або експериментальними повітряними суднами, які затверджені постановами уряду РФ. Наголошую, що всі вони підписані Путіним.

Метою розслідування авіакатастрофи є встановлення її причин і прийняття заходів для недопущення катастрофи в майбутньому. Встановлення будь-якої вини і відповідальності не є метою цієї комісії.

Відповідно до Конституції РФ (ст.ст. 83-89), у якій закріплено

Перші секунди зустрічі Путіна і Туска після загибелі президента Леха Качинського увечері 10 квітня 2010 року.

Бумеранг

Політичне керівництво РФ має понести кримінальну відповідальність за теракт проти президентського літака Качинського

вечірній перелік прав президента Росії, він не наділений правом створювати будь-які комісії, в тому числі й державні комісії з встановлення причин авіакатастроф. Не передбачено такого права президента і в чинному законодавстві РФ.

Згідно з вимогою «Правил розслідування авіаційних пригод і авіаційних інцидентів з державними повітряними суднами в Російській Федерації», головою Державної комісії з встановлення причин авіакатастрофи може бути лише особа, яка має льотну освіту (п. 12 Правил...). Путін такої освіти не має. Відповідно він не мав права бути головою комісії і призначати її членів. Розслідування авіаційних подій з російськими державними (військовими) літаками, а також військовими (державними) повітряними суднами іноземних країн, які трапились на території Росії, проводить Служба безпеки польотів РФ. У цьому випадку комісія утворюється наказом міністра оборони РФ і має статус Державної (п. 11 Правил...).

Згідно з Чиказькою конвенцією «Про Міжнародну цивільну авіацію» (до якої приєдналися майже 190 країн світу, в тому числі Росія і Польща) «повітряні судна, що використовуються на військовій, митній і поліцейській службах, розглядаються як державні повітряні судна» (п. «в» ст. 3). Польський Ту-154М мав статус військового повітряного судна і приймав його російський військовий аеродром. Тоді як Чиказькою конвенцією застосовують тільки до цивільних повітряних суден і не застосовують до державних повітряних суден» (п. «а»).

Зазначений юридичний аналіз дає підстави зробити однозначний висновок: президент РФ Медведєв, усупереч Консти-

туції і законам РФ, зловживаючи владою, явно перевищив свої службові повноваження, видавши 10.04.2010 р. розпорядження № 225-рп про створення Державної комісії з встановлення причин катастрофи польського літака Ту-154М і незаконно призначивши її головою прем'єр-міністра Путіна. Виходячи з вимог вищезазначених Федеральних правил та Повітряного кодексу Росії, а також загальновідомого принципу недопущення конфлікту інтересів і збереження видимості об'єктивності розслідування і висновків Державної комісії, президент РФ Дмитро Медведєв не мав юридичного і морального права призначити Путіна головою зазначеної Державної комісії.

Розповсюджена брехня

Зазначу, що в перші хвилини після катастрофи польського літака губернатор Смоленської області Антуфьєв був першим з офіційних посадових осіб Росії, який зробив для ЗМІ брехливу заяву про те, що літак «пробував приземлитися три рази і під час четвертої спроби впав за 300-400 метрів від злітно-посадкової смуги». Сергій Шойгу також надав журналістам недостовірну інформацію, заявивши, що польський літак двічі заходив на посадку. Неправдиву інформацію Шойгу продублював представник польської військової прокуратури полковник Збігнев Жєпа, спростувавши заяву диспетчера аеродрому, що захід на посадку був лише один.

Брехня про кількість заходів на посадку польського літака та про різний час катастрофи, запущена посадовими особами Росії, за допомогою російських ЗМІ, була розповсюджена по всьому світу. Спростувань цієї завідомо неправдивої інформа-

ції і вибачень із боку посадових осіб Росії, які її розповсюдили, не було. Інші члени путінської комісії Іванов і Левітін вводили в оману світову громадськість тим, що, посилаючись на правила цивільної авіації, стверджували: «диспетчер не має права заборонити посадку літака».

На підставі цієї брехні та маніпуляцій із правилами забезпечення безпеки польотів у цивільній і військовій авіації (які дуже різняться) комісія, під головуванням Путіна, прийняла сфальсифіковане рішення, згідно з яким винним у катастрофі літака Ту-154М є лише польський екіпаж, а польські диспетчери (керівники групи польотів) аеропорту «Смоленськ-Північний», яким польська прокуратура висунула звинувачення, невинні.

Згідно з кримінально-процесуальним законодавством РФ, Польщі, України та інших європейських країн, експертні висновки Державної комісії МАК Росії з розслідування причин катастрофи польського літака не можуть бути визнані судом належними і допустимими доказами у справі на під-

Військова процедура посадки

Згідно зі ст. 84 Повітряного кодексу РФ, особи, які здійснюють прийом, відправку або обслуговування повітряного судна, зобов'язані вжити заходи для забезпечення авіаційної безпеки. Вимоги авіаційної безпеки і порядок їх виконання встановлюються окремими Федеральними авіаційними правилами для кожного виду авіації: цивільної, державної (військової), експериментальної.

На висоті 500 метрів (за шість хвилин до падіння Ту-154М) керівник польотів військового аеропорту «Смоленськ-Північний» Плюсін запитав у командира польського літака: «На військовому аеродромі посадку здійснювали?». Командир екіпажу Протасюк чітко відповів: «Так, звичайно».

Це один із ключових (!) юридичних нюансів у розслідуванні катастрофи літака: за якою процедурою здійснювалася посадка — цивільною чи військовою. Польський літак Ту-154М був військовим, ним керував військовий екіпаж, повітряне судно здійснювало посадку на військовий аеропорт, де група керівників польотів була з чис-

відміну від військової, пунктом 5.8.1 п'ятого розділу зазначеного наказу передбачено: «Жінцеве рішення про проведення посадки приймає командир повітряного судна. Диспетчерський дозвіл на посадку не є примусом до її здійснення, і у випадку прийняття командиром повітряного судна рішення про здійснення посадки при погоді нижче мінімуму відповідальність за її наслідки диспетчер не несе. Відповідальність за прийняте рішення покладається на командира».

13 березня 2010 року командир військової частини № 06755, якою був аеродром «Смоленськ-Північний», для організації підготовки і забезпечення безпеки спецрейсів із Польщі телеграмою було наказано врахувати вимоги пункту 1 розділу AD 1.1-1 АПП РФ, який вказує: «Командири іноземних повітряних суден, що виконують польоти в Росію, приймають самостійні рішення щодо можливості зльоту з аеродрому і посадки на аеродромі призначення з покладанням на себе повної відповідальності за прийняте рішення».

Відаючи такий наказ,

Польська сторона отримала їх в інший законний спосіб.

Чому ж Росія впродовж понад шести років так і не надала офіційно Польщі зазначені документи? Відповідь проста. У зазначених нормативно-правових актах РФ встановлено, що для забезпечення авіаційної безпеки польотів військових літаків керівник польотів на військовому аеродромі зобов'язаний віддати наказ командирі повітряного судна про заборону посадки при погоді нижче мінімуму, встановленого для аеродрому при раптовому погіршенні погоди і закрити аеродром для прийому повітряного судна у зв'язку з метеорологічними умовами, які загрожують безпеці польотів повітряних суден і їхній посадці. Розслідування авіаційних подій, пов'язаних із військовими (державними) літаками, проводяться за Федеральними правилами польотів державної (військової) авіації, а не за правилами, встановленими для цивільної авіації, як це незаконно визначив Путін.

Сліди не приховати

11 травня 2016 року в польському Сеймі відбувся аудит правління попередньої коаліції на чолі з прем'єр-міністром Польщі Дональдом Туском. За його результатами міністр-координатор спецслужб Польщі Маріуш Камінський оприлюднив сенсаційну інформацію про те, що після російського теракту під Смоленськом у посольство Польщі в Москві звернувся громадянин Росії N, який заявив, що має важливі дані про вбивство президента Качинського, які засвідчують те, що російськими спецслужбами був спланований теракт. Але керівництво Агентства польської розвідки не зацікавилось відвідувачем, не перевірив його інформацію і в цей же день передало дані російському громадянину ФСБ Росії. Його подальша доля залишається невідомою, вірогідніше за все, він уже знищений агентами ФСБ.

Представники спецслужб Заходу зазначають, що прем'єр-міністр Туск і керівники польської розвідки, безпосередньо підпорядковані йому, не були зацікавлені у встановленні фактів, які підтверджували, що катастрофа польського літака під Смоленськом була терактом. Туск уже мав свою офіційну версію, узгоджену з російською, та ігнорував усе, що їй суперечило.

Нагадаю, що співробітники американської розвідки після катастрофи літака Ту-154М ініціативно передали польському Агентству внутрішньої безпеки супутникові знімки НАСА, на яких зафіксовано вибух на літаку Качинського. Голова Агентства Кришистоф Бондарик направив доповідну записку і знімки Дональду Туску, але той відхилив допомогу американців. Після цього американські розвідники сказали представникам польської спецслужби, що «поведінка польського уряду є зрадою інтересів Польщі і союзників НАТО, а Туск замішаний в обмані разом із Росією, яка знищила сліди вбивства глави однієї з держав Альянсу».

Отримані останнім часом докази у справі «Смоленської трагедії» засвідчують, що юридичний капкан, який Путін поставив для Польщі, стане бумерангом для нього самого — лавою підсудних у Міжнародному воєнному трибуналі.

для Путіна

ставі того, що комісія була утворена посадовою особою, яка не наділена повноваженнями на її утворення, комісію очолила особа, яка не мала права бути її головою і призначати членів комісії. Зазначені висновки комісії, як докази, встановлені у неналежний спосіб, з грубим порушенням чинного законодавства Росії, яка проводила розслідування, та істотного порушення прав і свобод людини. Окрім того, окремі члени комісії (Антуфьев і Шойгу) розповсюдили завідомо неправдиву інформацію про кількість спроб посадки польського літака (від двох до чотирьох), інші (Іванов і Левітін) ввели в оману не лише світову громадськість, а й решту членів комісії шляхом маніпуляції правил забезпечення безпеки польотів у цивільній і військовій авіації (які дуже відрізняються), у результаті чого комісія зробила сфальсифікований висновок про те, що винним у катастрофі літака Ту-154М є польський екіпаж.

Більшість незалежних експертів дотримуються версії, згідно з якою політичне керівництво РФ наказало спецслужбам спровокувати катастрофу літака Качинського за допомогою спеціальних технічних пристроїв та технологій і обгрунтовано підозрюють Путіна (в першу чергу) і Медведева у замовленні зриву візиту Качинського до Катині та у замовленні винищення терористичного акту, який призвів до загибелі польської делегації на чолі з президентом Польщі Лехом Качинським.

На сьогодні встановлено, що в аеропорту «Смоленськ-Північний» було створено штучний туман, літак був підірваний у повітрі перед самим приземленням, а пасажирів, які вижили після теракту, були добиті спецгрупою ФСБ. Виходить, що розслідування авіакатастрофи з її трагічними наслідками очолив той, хто обгрунтовано підозрюється у замовленні й організації теракту.

ла російських військових.

Згідно з Повітряним кодексом РФ «аеродром державної (військової авіації) можуть бути закритими для прийому повітряних суден у зв'язку з технічним або метеорологічними умовами, які загрожують безпеці польотів повітряних суден» (ч. 2 ст. 50). Розслідування причин катастрофи польського літака Ту-154М повинно було відбуватися за правилами польотів для державної (військової) авіації, встановленими вищезазначеними Федеральними правилами і Повітряним кодексом РФ, а не згідно з положеннями Додатку 13 до Конвенції «Про міжнародну цивільну авіацію», як це незаконно визначив Путін.

Згідно зі ст. 96 «Федеральних авіаційних правил польотів державної авіації», керівник польотів на військовому аеродромі зобов'язаний заборонити посадку військового літака незалежно від того, якій країні він належить, у випадку раптового погіршення погоди в районі аеропорту та у разі виникнення сумніву в благополучному результаті посадки, дати команду екіпажу літака про відхід на друге коло і направити повітряне судно на запасний аеродром. У цивільній авіації також є обставини, коли диспетчер зобов'язаний заборонити посадку літака.

Так, згідно з наказом Росаеронавігації від 14 листопада 2007 року №108 «Про затвердження типових Технологій роботи диспетчерів органів обслуговування повітряного руху (управління польотами) при аеронавігаційному обслуговуванні користувачі повітряним простором Російської Федерації», диспетчер зобов'язаний заборонити посадку повітряного судна і дати вказівку екіпажу літака про відхід на друге коло, якщо в повітряному просторі на шляху зниження повітряного судна є перешкоди, які загрожують безпеці польоту (розділ 5. Обслуговування повітряного руху, пункт 5.8).

Для цивільної авіації, на

російське військове командування закрило очі на те, що ця вимога стосується лише командирів іноземних повітряних суден цивільної авіації, а не військової! Такий наказ є протиправним і грубо суперечить Повітряному кодексу РФ, Федеральним авіаційним правилам проведення польотів державної авіації, затвердженим наказом міністра оборони РФ, Федеральним авіаційним правилами польотів у повітряному просторі РФ, затвердженим спільним наказом міністра оборони, міністра транспорту і директором Російського авіаційного космічного агентства, Міжнародній Чиказькій Конвенції 1944 року «Про міжнародну цивільну авіацію» та Інструкції організації польотів на військовому аеродромі «Смоленськ-Північний».

Керівник польотів не повинен виконувати вказівки посадових осіб, якщо вони суперечать вимогам нормативних актів із регулювання діяльності державної авіації і не забезпечують безпеку зльоту, польоту і посадки літака (ст. 99 Федеральних авіаційних правил польотів державної авіації).

Нормативні акти як загроза безпеці

Головна військова прокуратура Польщі у квітні 2015 року заявила, що Польща з травня 2010 року безрезультатно намагається отримати від Росії вищезазначені нормативні акти РФ, а також «Інструкцію організації польотів в аеропорту «Смоленськ-Північний». Адже заступник генпрокурора Росії вкотре письмово повідомив про неможливість надання документів, оскільки їх видача «може завдати шкоди суверенітету, безпеці, суспільному ладу або іншим інтересам Росії».

Обгрунтування відмови російською стороною з юридичної точки зору є абсурдним. Адже всі ці нормативні акти доступні широкому загалу і розміщені на офіційних сайтах уряду, міністерств і відомств.

ДОВІДКА «УМ»

Розслідування авіаційних подій (катастроф, аварій, інцидентів) із цивільними, державними (військовими) чи експериментальними повітряними суднами РФ або з повітряними суднами іноземних держав, які трапилися на території Російської Федерації, проводяться відповідно до вимог наступних законодавчих актів:

1. Повітряний кодекс РФ.
2. «Правила розслідування авіаційних подій та авіаційних інцидентів із державними повітряними суднами Російської Федерації», затверджені Постановою уряду РФ від 2 грудня 1999 р. № 1329 (підписана прем'єр-міністром РФ Путіним В.В.).
3. «Правила розслідування авіаційних подій та інцидентів із цивільними повітряними суднами Російської Федерації», затверджені Постановою уряду РФ від 18 червня 1998 р. № 609 (підписана прем'єр-міністром РФ Путіним В.В.).
4. «Правила розслідування авіаційних подій та інцидентів з експериментальними повітряними суднами в Російській Федерації», затверджені Постановою уряду РФ від 4 квітня 2000 р. № 303 (підписана прем'єр-міністром РФ Путіним).
5. Міжурядова угода «Про цивільну авіацію і використання повітряного простору», підписана у Мінську 25 грудня 1991 р. дванадцятьма державами-членами СНД (колишні союзні республіки СРСР, які стали незалежними державами). На підставі цієї Угоди був створений Міждержавний авіаційний комітет (МАК) із делегованими йому країнами Співдружності Незалежних Держав (СНД) функціями і повноваженнями у галузі цивільної авіації й використання повітряного простору. МАК розслідує авіаційні події та інциденти на територіях країн-членів СНД, які підписали зазначену Угоду. Грузія вийшла зі складу МАК і підписантів Угоди. Республіка Польща не є членом зазначеної Угоди і МАК. За час діяльності МАК були непоодинокі випадки висловлення недовіри результатам його розслідування.
6. Міжнародні конвенції, зокрема Чиказька конвенція 1944 року «Про міжнародну цивільну авіацію».
7. Міжнародні договори, зокрема договір «Про відкрите небо», підписаний у Гельсінкі (Фінляндія) 24 березня 1992 р.
8. Відомчі нормативні акти міністерств і відомств РФ.

Вимоги авіаційної безпеки зльоту, польоту і посадки військового літака встановлені наступними нормативно-правовими актами:

1. «Федеральні правила використання повітряного простору Російської Федерації», затверджені Постановою уряду РФ від 22 вересня 1999 року № 1084 (втратили силу з 1 листопада 2010 року. На час катастрофи польського літака Ту-154М під Смоленськом, яка трапилася 10 квітня 2010 р., зазначені Правила були чинними).
2. «Федеральні авіаційні правила польотів державної авіації», затверджені наказом міністра оборони РФ № 275 від 24 вересня 2004 року.
3. «Федеральні авіаційні правила польотів у повітряному просторі Російської Федерації», затверджені спільним наказом міністра оборони, міністра транспорту і директором Російського авіаційного космічного агентства № 136/42/51 від 31 березня 2002 року.
4. Настанови (Положення): «Про інженерно-авіаційне забезпечення авіації ЗС СРСР» (наказ № 17 від 4 лютого 1991 р.), «Про здійснення польотів авіації ЗС СРСР» (наказ № 46 від 10 лютого 1998 р.), «Про метеорологічну службу авіації ЗС СРСР» (наказ № 282 від 16 грудня 1986 р.). Ці настанови затверджені наказом головнокомандувача ВПС СРСР, вони є у відкритому доступі, а також є чинними для ВПС РФ і після розвалу Радянського Союзу, лише з незначними доповненнями для сучасної авіації.
5. Інструкції організації польотів на військових аеродромах (зі своїми відмінностями).

НАШІ ГРОШІ

Долар догори?..

Гривню може знову почати лихоманити, а відсотки за депозитними вкладами стануть меншими

Юрій ПАТИКІВСЬКИЙ

На міжбанківському валютному ринку запанувало деяке похвалення. З одного боку, для чергового етапу падіння курсу нашої нацвалюти підстав нібито нема. Але з іншого, як відзначають аналітики, гривня найближчим часом таки може трохи «просісти». Головний аргумент — завершується місяць, а разом із ним і так званий звітний період.

Учора на відкритті торгів за один долар давали 25,17 гривень. Надалі ж валютні коливання, ймовірно, посиляться. Головна причина: експортери та імпорттери закривають свої валютні та гривневі операції за травень. Нацбанк, як очікується, займе очікувальну позицію. Якщо валюти на ринку буде надлишок, регулятор вийде на аукціон та викупить її. Якщо ж попит домінуватиме над пропозицією, НБУ не поспішатиме із продажем «бакса», а спостерігатиме за ситуацією збоку. І лише при значних коливаннях курсу проведе аукціон із продажу валюти. Як прогнозують банкіри, вже найближчим часом гривня може почати свої звичні коливання: від 5-8 до 15-20 копійок за долар.

Загострилася ситуація, втім, може вже у червні — коли почнеться масо-

ва виплата вкладів клієнтам збанкрутих «Хрещатика» і «Михайлівського». А надто — згадуючи майже детективну історію банкрутства останнього, коли за один день великі депозити «дробили», доводячи їх розмір до 200 тис. грн., що дозволяє сподіватися на їх стовідсоткове погашення державою через Фонд гарантування вкладів. Як повідомили у Фонді, через такі маніпуляції створили додатковий тиск на цю структуру в розмірі 1 млрд. гривень. Логічно допустити, що виділені кошти вкладникам роздувають інфляцію і сприятимуть послабленню гривні.

Тим часом Національний банк України на один відсоток знизив облікову ставку: із 19 до 18%. Відтак банки знизять свої пропозиції за депозитними вкладами і, теоретично, такий крок може сприяти відновленню кредитування. Проте експерти зазначають, що очікувати кредитного буму найближчим часом не варто. Адже, з одного боку, і справді гроші подешевшають, але з іншого, їх вартість завжди множать на ризик. А він останнім часом аж ніяк не став меншим. Особливо на тлі масових кредитних неповерень, незахищеності в судових суперечках щодо застави, які недобросовісні позичальники намага-

Вкладникам українських банків знизять відсотки за депозитами. Але намагатимуться робити це акуратно, аби не втратити клієнта.
Фото з сайту goodvin.info.

ються вивести у банків.

Банкіри стверджують: за «короткими» пропозиціями, тобто на термін 3-6 місяців, депозитні пропозиції банків знизяться пропорційно до облікової ставки. Тобто на 1%. Що ж стосується «довгих» грошей, до року і більше, то тут власники банків можуть виявити щедрість — і або не зменшувати відсотки зовсім, або знижувати їх у дуже незначному обсязі. Адже вони насамперед зацікавлені у депозитах на 12 місяців і більше.

Річ у тім, що кредити банки дають

на рік, а от депозити приймають назагал на 3-6 місяців. Така ситуація створює штучний «розрив», який становить додаткову небезпеку для фінансової системи держави. Ну і ще такі ризики змушують банкірів бути поблажливими до своїх клієнтів.

Утім, за статистикою НБУ, дохідність найпопулярніших тримісячних гривневих депозитів у травні і так, хоча й незначно, але знизилася — із 18,75 до 18,15% річних. Падіння прибутковості річних депозитів дещо менше: із 19,93 до 19,65% річних. ■

НОВИНИ ПЛЮС

Ось що ми про ваші 3 мільярди думаємо!

Минулої п'ятниці Україна скерувала Росії пакет документів, у яких представлено лінію захисту Києва у Вищому Лондонському суді щодо російського боргу на 3 млрд. доларів. Згідно з повідомленням, заперечення України проти позову за так званим «боргом Януковича» обґрунтовують тим, що договір щодо запозичень є не дійсним та таким, що не підлягає примусовому виконанню.

«Україна має намір рішуче захищати свою позицію у цій справі, і такий захист є одним із елементів більш масштабної юридичної стратегії, спрямованої на притягнення Росії до відповідальності за агресію та інші протиправні дії щодо України, включаючи незаконну окупацію Кримського півострова», — наголошується у спільній заяві Міністерства та МЗС України. З цього моменту в Росії є 21 день для того, щоб надіслати Україні у відповідь пакет документів зі своєю юридичною позицією. Подібний обмін передбачений судовою процедурою. Росія може попросити про додатковий час для розгляду надісланих Україною документів.

Шоколад без російського акценту

Україна почала антидемпінгове розслідування імпорту шоколаду та інших готових продуктів харчування з вмістом какао походженням із Росії. Відповідне рішення Міжвідомчою комісією з міжнародної торгівлі було прийнято 26 травня за результатами розгляду скарги асоціації «Укркондпро», яка діє від імені кондитерської корпорації Roshen, ПАТ «Харківська бісквітна фабрика», ПАТ «Кондитерська фабрика «Харків'янка» і ПАТ «Полтава-кондитер».

У скарзі зазначено інформацію, що в період з 2012 по 2014 року імпорт в Україну деяких сортів шоколаду та інших готових продуктів харчування з вмістом какао з Росії міг здійснюватися за демпінговими цінами, що призвело до істотного зниження фінансово-економічних показників національних товаровиробників.

Протягом 30 днів відомство проведе реєстрацію зацікавлених сторін розслідування та протягом 60 днів розгляне письмові коментарі сторін. У 2015 році Україна експортувала шоколад на суму 158,931 млн., імпорт становив 70,531 млн. доларів.

Турфірми поза законом?

У Мінекономрозвитку розповіли, що з 2,5 тисячі туристичних операторів статистичні звіти подали лише 580 компаній. «Близько 2 тисяч із 2 550 компаній, яким були видані ліцензії суб'єктів туроператорської діяльності, наполегливо продовжують робити вигляд, що ліцензійні умови їх не стосуються», — написав начальник туристичного департаменту Мінекономрозвитку Іван Ліптуга на своїй сторінці у «Фейсбуці». За його словами, на позапланові перевірки всіх порушників знадобиться більше п'яти років. ■

Юрій ПАТИКІВСЬКИЙ

Перший політ найбільшого у світі і виготовленого в Україні літака «Ан-225» «Мрія» на Зелений континент зіграв, як виявилось, піар-роль для цього літака. Про «Мрію» почали говорити потенційні інвестори, і держпідприємство «Антонов» навіть розглядає відновлення серійного випуску крилатого гіганта.

...«Ан-225» «Мрія», за класифікацією НАТО—Cossack, тобто «Козак» — транспортний реактивний літак надвеликої вантажопідйомності, спроектований у київському конструкторському бюро ім. Антонова. Всього було виготовлено дві машини, одна з яких піднялася у небо 21 грудня 1988 року. Станом на сьогодні в льотному стані перебуває один літак, який експлуатує українська компанія Antonov Airlines. Збудували його для потреб амбіційної радянської космічної програми — багаторазових пілотованих апаратів «Буран». Виготовлена в Україні «Мрія» мала різні компоненти ракетної системи від місць виробництва до пускового майданчика.

Де-факто у радянській космічній програмі «Ан-225» відзначився тільки транспортуванням «Бурану» на авіасалон у Ле-Бурже у травні 1989 року. Після розпаду СРСР єдину «Мрію», яка залишилася «на крилі», демонтували. Але потім, коли потреба в ньому стала очевидною, лайнер відновили силами українських підприємств. А також доробили, аби найбільший літак відповідав стандартам цивільної авіації.

Більшим, ніж «Ан-225», у світі був лише один-єдиний літальний апарат — Hughes H-4 Hercules, який належав до класу літаючих човнів і піднімався у повітря лише один раз, у 1947 році. Тож більшість світових рекордів за вантажопідйомністю у світі встановила саме «Мрія». Перевезенням вантажу у 156,3 тис. «Ан-225» побив одразу 110 світових авіаційних рекордів. «Мрія» занесена у Книгу рекордів Гіннеса — за перевезення найбільшого в історії авіації моноавіантажу 187,6 тис. — з німецького Франкфурта в Єрван. Ним став генератор вагою 174 тис. разом із рамою для спорудження нової вірменської електростанції.

ВІДКРИТЕ НЕБО

4 мільярди для «Мрії»

«Антонов» хоче відновити разом із Китаєм серійне виробництво найбільшого у світі вантажного літака, розробленого свого часу в Києві

«Мрія-ню» залишить за собою традиційний дизайн — але всередині це буде новий надсучасний авіалайнер.
Фото з сайту uateka.com.

Другу «Мрію» свого часу так і не збудували, вона готова на 70%. Десять років тому заводу-виробнику для побудови другої «Ан-225» не вистачило 120 млн. доларів. Тепер ситуація змінилася, і київські авіабудівники дивляться на проблему вже дещо глобальніше.

«За скромними оцінками, створення і запуск такого літака в серійне виробництво оцінюється в 3-4 млрд. доларів. Левову частку витрат займає підготовка виробництва, виготовлення оснащення, закупівля обладнання, сертифікація і випуск конструкторської документації», — повідомив перший віце-президент ДП «Антонов» Олександр Коцюба.

Наразі, після феєричного рейду з Праги в австралійський Перт, «Мрією» буцімто зацікавилися китайські інвестори. «Для них така сума цілком підйомна. Але поки це на рівні обговорення. «Мрія» цікава не тільки як унікальний комерційний перевізник. Такий літак прикрасить собою імідж будь-якої країни. Але для однієї ком-

А ТИМ ЧАСОМ...

Траволта як рекламний агент

Розмови навколо «Ан-225» спричинили появу чергової напівкурйозної петиції, що її розмістили на сайті Президента України. Автор петиції просить Петра Порошенка запросити голлівудського актора Джона Траволту, який, як відомо, має ліцензію пілота і чимало часу проводить за штурвалом, для показового пілотування «Мрії».

Причому Траволта має не просто підняти у повітря найбільшу авіаційну вантажівку, а й залучити її до перевезення знімальних груп Голлівуду, а також концертних груп. Принаймні великотоннажного обладнання, яке вони використовують.

пані такі суми непомірно великі. Ми бачимо це як якийсь міждержавний проект», — пояснив Коцюба. За його словами, нова «Мрія» суттєво відрізнятиметься від свого попередника «начинкою». «Зовнішній вигляд літака практично не зміниться, але з точки зору техніки та інженерії це буде зовсім інший літак — із новітнім обладнанням і двигунами», — сказав перший віце-президент. ■

■ СВОГО НЕ ВІДДАМО!

«Таманський» повернуто українським риболовам

Чергове шахрайство російських гопників не вдалося

Оксана СИДОРЕНКО

Після десятимісячної боротьби з Російською Федерацією та офшорними фрахтувальниками-шахраями Держрибагентству вдалося повернути державі важливий актив — нафтовий танкер «Таманський» вартістю близько мільйона доларів. Про це повідомив голова Держрибагентства Ярема Ковалів. 25 травня «Таманський» прибув до порту міста Чорноморськ (колишній Іллічівськ).

Україна винна злодію?

Поверненню судна в Україну передував тривалий судовий процес у Туреччині з офшорним фрахтувальником Cowen Management S.A. (Багамські о-ви), афільованим із Російською Федерацією. Фрахтувальник створив штучну заборгованість за ремонт судна й, аргументуючи нею, намагався незаконно продати судно через виконавчу службу Туреччини. З лютого 2015 року він не виплачував Україні кошти за фрахт судна. З урахуванням пені борг складав близько 700 тис. доларів. З кінця липня минулого року «Таманський» не виходив у море, а попередня команда (троє моряків-кримчан з українським громадянством) не отримувала заробітну платню і врешті-решт у грудні втекла з судна.

Завдяки оперативним діям Держрибагентства України та менеджменту ДП «Керченський морський рибний порт» у кінці минулого року вдалося зупинити незаконну реалізацію судна на аукціоні виконавчою службою міста Ялова. Як тільки це вдалося, фрахтувальник не визнав Україну власником та надав суду документи про реєстрацію «Таманського» в судовому реєстрі РФ на підставі рішення про «націоналізацію».

Голова Держрибагентства Ярема Ковалів зазначив: рішучі дії представників вітчизняних державних служб та Генерального консульства України в Туреччині посприяли тому, що рішення при-

йнято на користь нашої держави.

Найскладнішим був судовий процес: треба було переконливо довести незаконність майнових претензій Криму на «Таманський» і фінансових претензій фрахтувальника, порушення норм морського права. Все вдалося. 16 травня Третій виконавчий суд Стамбула зняв арешт із судна «Таманський», а 21 травня судно залишило порт Ялова та взяло курс в Україну. Найближчим часом Держрибагентство планує провести оцінку судна після цього визначити найвдаліший спосіб використання «Таманського».

Судові перипетії

Нафтовий танкер «Таманський» (77 метрів, тоннажність — 3079) є державною власністю України. Держпідприємство «Керченський МРП» після анексії було перереєстровано з Криму в Києві.

Після анексії Криму росіяни привласнили багато українських державних підприємств, що знаходилися на території півострова. Оскільки «Таманський» за договором фрахту фізично перебував у Туреччині, Росія не могла здійснити фізичні дії для заволодіння судном, як, наприклад, це відбулося з українськими портами. Проте спробувала перереєструвати майнові права на націоналізоване українське майно.

З лютого 2015 року фрахтувальник Cowen Management S.A. не виплачував

Україні кошти за фрахт судна, зате створив фіктивну заборгованість ДП «Керченський морський рибний порт» («КМРП») за його ремонт.

29 грудня минулого року державне підприємство «Керченський морський рибний порт» звернулося до Морської арбітражної комісії при ТПП України із позовом про розірвання договору бербоут-чартера щодо вантажного хімічного танкера «Таманський» із компанією. Як тільки Україні вдалося зупинити продаж судна у грудні 2015 року, фрахтувальник надав у суд документи про його реєстрацію в судовому реєстрі РФ на підставі рішення про націоналізацію, і турецький суд долучив їх до матеріалів справи.

5 січня 2016 року на судно в Туреччину прибув український капітан з екіпажем, а також було погашено борги перед портом, створені фрахтувальником. Прокуратура Одеської області України, а також прокуратура Туреччини розпочали кримінальне провадження проти попереднього капітана за спробу заволодіти державним майном у шахрайський спосіб.

3 березня в Другому громадському суді (Стамбул, Турецька Республіка) відбулося слухання за позовом ДП «Керченський МРП» щодо неправомірності оповіщення про платіжне доручення з боргу ДП «Керченський МРП» перед компанією «Cowen Management S.A.». Зазначеним рішенням суду визнано оповіщення підприємства у виконавчому провадженні неправомірним, тим самим фактично визнано неправомірним накладення арешту на судно.

6 травня цього року Третім виконавчим судом Стамбула знято арешт із судна «Таманський», а 9 травня арешт із судна знято 24-м Управлінням виконавчої служби Стамбула. ■

■ ПОРОДА

Кінь, що став зіркою

У вороного жеребця з королівським іменем — більше 15 тисяч фанатів по всьому світу

Фрідріх Великий. Кінь для королів.

подільно дістається «прекрасному до нестями» Фрідріху.

Найкрасивіший кінь у світі названий на честь короля Пруссії, прославленого в XVIII столітті. І хоча цей чорний жеребець іще не завоював жодних офіційних винаго-

род, його краса і слава, безумовно, виправдовують пафосне ім'я. До речі, ідивідуальна прогулянка верхи на Фрідріху Великому теж розрахована на королівський гаманець: узяти красеня під сідло коштує вершнику сім із половиною тисяч доларів. ■

■ НОВИНИ ПЛЮС

У пошуках торгового балансу

Україна та Японія продовжуватимуть розвивати інвестиційні проекти та партнерство. Міністр аграрної політики та продовольства України Тарас Кутюбов зустрівся з представниками японської компанії «Марубені». Він наголосив, що Японія є дійсно країною з великими можливостями: «Хотілось б і надалі розвивати наші взаємовідносини. Ми хочемо мати торгового агента в Україні, який би представляв інтереси японських корпорацій. Адже взаємодія, яка вже існує між нашими країнами, має за мету розвивати подальші взаємовигідні комерційні успіхи. Я б дуже хотів планувати не просто ситуативні бізнес-процеси, а фундаментальні проекти. Сьогодні в Україну більшість інвестицій надходить у сільське господарство. Ми сподіваємось, що найближчим часом нові якісні продукти отримаємо і з Японії. Адже ваша компанія, як трейдер, у нас добре відома. Маєте хорошого менеджера в нашій країні і, звичайно, оновлювана логістика додасть вам можливостей для розвитку».

Представники японської компанії повідомили, що «Марубені» є першою компанією, яка намагася відновити постачання сухих молочних продуктів: «Намагаємось довести нашим японським колегам, що в Україні є виробництво, готові випускати якісні продукти. Також українська курятина може бути конкурентоспроможною на японському ринку. В Японії існує дефіцит вершкового масла, і українські компанії зацікавлені в налагодженні постачання цієї продукції». Міністр пообіцяв, що на міждержавному рівні ці питання будуть обговорені.

Під час зустрічі з Послом Японії Сумі Шігекі японські сторони запропонували долучитися до програми підтримки малих фермерів і зорієнтувати їх на органічне виробництво в Україні: «Якщо Україна за стандартами якості буде працювати з Японією, то з усім світом ми працюватимемо взагалі без проблем. Я особисто зацікавлений, щоб японські стандарти якості тестувалися через виробничі можливості в Україні», — пояснив очільник відомства.

Чума на Сумщині

Минулого тижня у двох особистих господарствах села Могриця (Сумський район) зареєстровано захворювання трьох свиней. Як повідомляє Головне управління Держпродспоживслужби у Сумській області, при дослідженні відібраних проб біоматеріалу в Державному науково-дослідному інституті з лабораторної діагностики та ветеринарно-санітарної експертизи встановлено діагноз: африканська чума свиней (АЧС). Щоб координувати дії щодо локалізації та ліквідації спалаху АЧС Державна надзвичайна протиепізоотична комісія при Сумській райдержадміністрації затвердить план з ліквідації АЧС та визначить межі епізоотичного осередку, зону захисту та нагляду. В осередку захворювання вживаються заходи з локалізації та недопущення поширення збудника АЧС.

Крім указанного випадку, з початку року в Україні зареєстровано 9 випадків АЧС. Станом на 24 травня залишалося два неблагополучні пункти по АЧС у Хмельницькій та Київській областях. Минулоріч на території Сумської області зареєстровано 6 випадків АЧС.

Вільний ринок з Ізраїлем

Україна готується до нового раунду перемовин з Ізраїлем щодо Угоди про Зону вільної торгівлі. Як повідомила заступник Міністра аграрної політики Владислава Рутецька під час зустрічі з Надзвичайним та Повноважним Послом Держави Ізраїль в Україні Елі Білоцерківським, готується новий раунд перемовин між Україною та Ізраїлем щодо Угоди про Зону вільної торгівлі. На думку Рутецької, ЗВТ з Ізраїлем відкриє нові перспективи для вітчизняних товаровиробників. Триває робота з профільними асоціаціями щодо можливості розширення експорту української продукції до Ізраїлю. За її словами, наразі розглядається можливість поставок до Ізраїлю яловичини українського виробництва. Але для цього мають бути узгоджені необхідні вимоги з боку ізраїльської сторони щодо кошерної продукції. Елі Білоцерківський також висловив сподівання прискорити переговори щодо створення зони вільної торгівлі між Україною та Ізраїлем. ■

Оксана СОВА

Найпопулярніший у світі жеребець Фрідріх Великий належить до фризської породи, яку декілька століть тому вивели у Фрісландії, провінції на півночі Нідерландів. За час свого існування, повідомляє американське видання The Daily Mail, порода, що отримала неформальний титул «чорної перлини» серед заводчиків, двічі побувала на межі вимирання. І лише завдяки нідерландським селекціонерам вдалося врятувати унікальних фризських коней.

Раніше таких коней використовували як упряжних, але сьогодні вони відіграють здебільшого декоративну роль. Утім окремі екземпляри досі привчені до збуру. Адже саме фризи входять в упряжку коней екіпажу королеви Великобританії і принаймні двічі продефілювали запряженими на визначних подіях: на відкритті Парламенту та відкритті Всесвітніх кінних ігор у Гаазі.

Жеребець-фотомодель Frederik The Great (Фрідріх Великий) належить відомій американській конярській компанії Pinnacle Friesians. У найкрасивішого коня є власна сторінка у «Фейсбукі», яка вже збила більше 15 тисяч друзів, а також власний блог, де постійно розміщують нові фотографії Фрідріха і новини з його життя-буття. Поціновувачі створили ще й додатковий сайт фанатів вороного улюбленця публіки, куди можна завантажувати фотографії або художні роботи, пов'язані з Фрідріхом.

Чорний жеребець — справжня зірка, з дорогими фотосесіями, шоу і юрбою фанатів. У серпні минулого року в нього з'явився син Воун, який, як кажуть, успадкував красу батька. Але поки він лише підрастає, вся увага і слава не-

Алі Аншероні
видатний учений, гуманіст, мислитель

«Війна змінює людину... З війни ніхто не повертається таким, яким туди пішов».

ЖИТТЯ ПІСЛЯ ПЕКЛА

Ніна РОМАНЮК
Волинська область

...Вадим, іще зовсім хлопчик, із таким модним нині козацьким оселедцем, із веселими іскорками в очах, у яких мудрості — як в обтяженій життєвим досвідом людини, хоча йому лишень двадцять чотири. Сашко, старший за товариша не лише за віком, мовчазний, урівноважений і дуже надійний. Обоє — добровольці, у кожного за плечима — свій рік війни. «Гната» (позивний Олександра) дружина витягнула звіти трохи раніше, а «Вадос» прослужив у цілому півтора року. Пільг ніяких, звичайно, не мають, і статусів теж. І не

«Міністерство оборони не дало нам жодного автомата»

Олександр Гнатюк і Вадим Плюта живуть сьогодні у Луцьку, хоча це зовсім недавно не знали нічого ні про це місто, ні про Волинь. Волинянами їх зробила війна. Вона забрала у них бойового товариша, але компенсувала цю втрату іншим: Сашко знайшов у Луцьку дружину Іванну. Їх «посватала» відома луцька волонтер-психолог і подруга Іванни Олена Зверева, з якою бійці «Правого сектору» познайомилися, коли приїздили у лютому 2015-го на похорон свого побратима з Володимир-Волинського, бійця ДУК Дмитра Колеснікова. А Вадим зустрів своє кохання у своїй першій штурмовій роті, куди Ліза спочатку приїздила як волонтер, а потім залишилася служити. Після повернення у мирне життя вони з молодою дружиною усвідомлюють, що побратимом приїхали до Луцька, щоб почати нове, вже сімейне, життя. Той пообіцяв допомогти з роботою, та й удвох якось веселіше на чужині. На Київщині, звідки хлопці родом, вони теж дружили, допомагали одне одному. Вадим працював у реабілітаційному центрі для нарко- і алкозалежних людей, що діяв на Житомирщині й був організований його батьком, пастором однієї з церков. Сашко часто приїздив туди допомагати товаришам. А потім почалася війна...

— На Майдані ми з Сашком не були. І на війну не збиралися. Коли дивилися телекартинки зі штурмами в Донецьку, Луганську, впевнені були, що все це дуже швидко нейтралізують, прийдуть спецпідрозділи й усе стихне. А коли почалися серйозні бої, коли дізналися про Іловайськ, про котли, в які загнали українську армію терористи та нездале військове керівництво, зрозуміли — це війна, — згадає Вадим. — Треба було йти захищати Батьківщину. Після побачення з друзями в Луцьку й почутого від наших військових іти воювати у складі Збройних сил не було бажання. Потрапити у батальйон «Донбас», тоді найелітніший серед добробатів, було неможливо. В «Азов» не хотілося, не все подобалося в їхній ідеологічній складовій. Натрапив в інтернеті, що «Правий сектор» набирає бійців, вийшов на зв'язок і вже у вересні 2014 року був на полігоні «Десна». Там і познайомився з Дімою Колесніковим із Володимира-Волинського. Він був справжнім «правосеком», ультрасом. Вісім тижнів навчання. Зрозуміло було, що на «Десні» ніхто не дасть нам бойову зброю в руках тримати. Було пару автоматів, хтось із комбатів

претендують на них, бо не за земельні ділянки й не за гроші йшли воювати. До якихось молодіжних націоналістичних чи радикальних організацій стосунку не мали, хоч воювали у штурмовій роті 5-го батальйону ДУК. Слухала розповіді цих хлопців про війну як про рутинну роботу, про те, як у цьому пеклі народжується справжнє дружба, кохання, про те, як тяжко хоронити друзів і чому на війні не можна обманути Бога. Вони вже так багато знають про смерть, що кожна миттєвість життя тепер приймають як подарунок. Скільки їх, таких чистих душею, по-дитячому відважних, готових за першим покликом стати на захист своєї родини і Батьківщини, полягло вже на полі битви...

привозив, а в основному були страйкбольні автомати, на них ми вчилися стріляти. Правда, один раз возили на полігон, де я вистріляв три рижки з автомата і кинув одну гранату. Зате фізична підготовка — жерсть. Бігали по 7, по 15 кілометрів із рюкзаками, бронезилетами, це дуже важко. Багато хто відсіявся, не витримував таких навантажень. Спочатку нас було 24 чоловіки, а до фронту доїхало тільки п'ятеро.

У листопаді разом із Дімою потрапили спочатку в резервну роту, а днів через десять ішов набір у першу штурмову роту 5-го батальйону ДУК, там не вистачало людей. Відбір був суворий, особливо за віком — від 21 до 34 років. Нас вишикували, оголосили, що треба п'ятеро осіб. Ми вийшли з другом «Правим», себто з Дімою, і ще кількома хлопцями. Командир питає у Дмитра: «Скільки років?» А йому 19. Не хотіли спочатку брати, але більше ніхто не захотів іти, хоч вишикувалося чоловік із тридцять. Бо вже знали, що їдемо на Піски, а там гаряче. «Правий» умовив начальника штабу, казав, що батьки все знають, що все буде добре. Його взяли. Ми поїхали в Піски.

«Це правда, що добровольці воювали у Пісках і в аеропорту тим, що здобували в бою?»

— Міністерство оборони не дало нам жодного автомата. Спочатку була двоствольна нарізна зброя, у когось були автомати мисливські, а вони автоматично не стріляють, тільки одиночними. Потім додалася трофейна зброя, що у «сепарів» забирали, деяку доводилося просто купувати. Піски розділені навпіл річкою і вся ліва сторона від дамби — то були наші позиції. Спочатку там стояли армії з тан-

дуже гарний хлопець, ледь не спалили БМП «сепарську» на пожежній смузі аеропорту. Не вистачило з півметра, і це при тому, що він її не бачив!

«Тільки по своїй позиції нараховували до тисячі снарядів на день»

Перша ротація «Вадоса» у Пісках тривала 73 дні. У лютому він отримав відпустку на вісім днів, а коли повернувся 21 лютого, то свого друга «Правого» не застав: Діму перевели на іншу позицію. А через день його не стало...

— Ми зустрілися з ним 22 лютого. Я біг на іншу позицію і бачу — «Правий» іде. Поговорили. Кажу, страшно щось іти, бо б'є САУшка й 80-ка міномет. Та все одно піду, кажу, а ж безсмертний. А він сміється: «Ну, будеш на небі, скажеш, чи є Бог». І раптом обстріл такий жорсткий почався, у нас є «трюхсоті». І тут прибігає хлопчина з позиції «Пушка», весь білий, руки тремлять, сказати нічого не може. Дали цигарку йому, почав розказувати. Каже, снаряд влучив туди, де хлопці ховалися. Одному ноги перебило, а з «Правим» ніби все добре. Трохи обстріл ущух, і ми побігли туди, щоб поранених витягти, бо медики не поїдуть у червону зону, поки обстріл не закінчиться. Прибігаємо, знайшли пораненого, повантажили в машину. Проходимо далі — хтось камінням засипаний. Розгрібаємо, а це «Правий»... Він загинув відразу. Снаряд пробив три стіни і колону здорову й залетів у приміщення. Діму ударною хвилею вдарило об стіну, він загинув від внутрішніх розривів. Ми ще вивезли його своєю машиною в Первомайськ... А наступного дня приїхав Сашко, друг «Гнат». Ми його провели

«Війна — це просто робота. Як у мирному житті: зранку встаєш, чистиш зуби, йдеш на роботу, заробляєш гроші. Тільки тут усе це вперемішку з вибухами і смертями».

чиками, потім ми їм віддали. Наших хлопців вивели з самого аеропорту в середині листопада, це була остання ротація «Правого сектору». Армії там уже добре закріпилися, не було сенсу тримати добровольців. Частина наших підрозділів закріпили в обороні Пісок, ще частину перекинули у Водяне. Армії допомагали нам СКС із боєкомплектом, добре допомагали. Друг «Правий» навчився дуже добре стріляти з ПТУРа (протитанкові керовані ракети). Із корегувальником своїм «Філософом», теж

в роту без «учебки» і без підготовки.

— А ще відмовляли мене: «Не приїжджай сюди, не треба, — долучається до розмови небагатослівний Сашко. — Вдома нікому не казав, куди їду. Мамка щось запідозрила, але сказав, що їду в «учебку», тільки повчусь і назад вернусь. Однак не хотіла відпускати...

— Багато всього доводилося читати про Донецький аеропорт, про наш український Сталінград. І часто звучала думка, чи варто було стільки молоді української крові про-

Вадим із Лізою, уже сім'я.

«З війни я трофей»

Чому війна — не перешкода кохання, як фронтова дружба змінює долі та чому в окопах немає атеїстів

ливати за нього? Ніяк не було зрозуміло, коли українські військові мусили проїжджати в аеропорт через блокпост сепаратистів. Їх там обшукували, змушували залишити зброю, казали, чого їдете на нашу землю. Дивна якась війна: пропустить нас, ми проїдемо і повоеємо з вами трохи?

— Там теж один виходив в ефір: «Чого пришел на наша земля?» Яка твоя земля, дурню? Ти що тут робиш? «Я захищаю російський мир». В аеропорт можна було їхати іншою дорогою, але ніхто не хотів, бо вона була небезпечна. Можна було через «зльотку» їхати, через Піски, там не було їхнього блокпосту. Спочатку за аеропортом, Пісками і Жаб'ячим стояли псковські десантники, попросували ми їх добряче. Потім їх змінили чеченці, й тільки чути було: «Аллах акбар!» Бум! У січні росіяни сконцентрували вогонь по аеропорту, тоді й Піски розбомбили геть. Ми «сепарські» хвили скривали своїми сканерами, то по «прослушках» тільки ми нараховували три батареї російських самохідних артилерійських САУ, які росіяни задіяли для артобстрілів. Ти ж чуєш, як ко-

ригується вогонь, що робиться все дуже грамотно, «сепарам» таке не під силу. Тільки по своїй позиції нараховували до тисячі снарядів на день. Це не рахуючи «Градів», які били разів сорок. В аеропорту вночі все світилося від розривів. У Донецьку світилося від залпів, а там від вибухів. Глушли нещадно, потім ще «зльотку» підірвали. І аеропорт не витримав, склався. Сталося це 12 січня, а в новинах сказали, що 19-го. Ще робилися спроби його відбити. Ми ходили на Жаб'яче, шістьнадцять чоловік, щоб відволікти трохи артилерію на себе, від аеропорту відтягнути. 15 січня армії штурмували знову, але спроба була невдалою, тоді взяли в полон комбата 93-ї бригади, може пам'ятаєте, міст підірвали й півроти покляли людей. Дуже багато було поранених. Вночі розвідка їх вивела. А ми з аеропорту приймали ще хлопців. «Сепари» теж не дурні, грамотно спланували операцію. Йти на сам аеропорт з нашого боку — це 500 метрів бігти по бетонній смузі. На такі втрати ніхто не піде, там би покляли не одну роту. Ще 14 січня приїжджали до нас армії, планували йти

через «злотку». Наш комбат сказав: «Я без танків своїх людей не відправлю. Якщо піде броня, а хлопці за бронєю — тоді так».

За танками ще можна було б прорватися. Але не ризикнули, бо танки зразу попалили б.

«Генералами стають ті, хто й пороку не нюхав»

■ У нас із танками проблема...

— І не тільки з танками. З грамотними кадрами теж. Не вистачає професійних командирів із бойовим досвідом і саме там, у штабах, у Міністерстві оборони. Дуже хороші комбати є, які вже відвоювали й мають реальний бойовий досвід у цій війні. Але вони дали залишаються комбатами. Чому не завести у Генштаб таких командирів? Але ні, генералами стають ті, хто й пороку не нюхав і хто більше заплатив. У нас у країні нічого не змінилося ні з часів Майдану, ні з часів війни. Країна залита кров'ю своїх синів, повинно було б щось мінятися, але...

■ І скільки ще крові треба пролити, щоб щось змінилося?

— Чесно? Я вже втратив надію. Ця війна затягнулася і в ній зацікавлені цілі клани, як наші, так і Путіна. То страшні речі. Я розумію, що ми їм довіку цього не пробачимо. Але є вища сила, і кожному доведеться

воює з тобою. А чому тут не можна об'єднатися? Багатьом добровольцям дали УБД (учасника бойових дій)? Зате коли треба було тримати Піски, Широкине, хто там першим стояв? Добровольці. Статуси й пільги отримали «менты», які стояли на четвертій лінії на блокпостах, де навіть вибухів не чути, і «шмонали» хлопців, які їхали додому. «Беркутівський» блок-

до розривів, але ніколи не звикнеш до втрат близьких людей. Цього, на жаль, не вчили нас на полігоні, коли готували до війни. Нас не готують до шоку першого бою, який переживають усі. Пам'ятаю, я тільки приїхав: стріляє довкола все, свистить, а я навіть голову не ховаю. Ніби не війна це, а пригода якась. А коли бачиш уже перші відірвані руки, людей скалечених,

жуче розповідь Вадим. — І ніяка підготовка, нічого не врятує від прямого попадання мін. Нічого не зробиш, там від тебе нічого не залежить. Можеш тільки впасти і молитися. Якщо йде стрілецький бій — можеш згадати про навички, яких навчали, щось можеш робити. А коли йде артобстріл чи мінометний — нічого не вдієш. А 90 відсотків цієї війни — це артилерія, і коли летить на тебе 100-кілограмовою штука, то вибух такий, що у мій зріст вирава. Як кому пощастить.

■ Кохання на війні: яке воно? — питаю у Вадима.

— Знаєте, це тільки у фільмах війна — суцільна стрілянина і смерть. Насправді стрілянина на війні — лише десять її відсотків. Усе решта — суцільний побут. Зима, холод, треба думати, як обігріти хату, в якій живеш, як прогудуватися. Потім уже укріпити все це. І цим ти зайнятий цілий день. Війна — це рутинна, це просто робота. Це, як у мирному житті: зранку ти встаєш, чистиш зуби, йдеш на роботу, заробляєш гроші. Тільки тут усе це вперемішку з вибухами, стріляниною та смертями. І ще робити все треба удвічі швидше. Дуже гарно описав це Ремарк в одному зі своїх оповідань. А кохання на війні? Кохання є скрізь. Коли зустрічається два серця, що тут зробиш?

«Там воюєш за державу, а повертаєшся в мирне життя — і держава воює з тобою».

пост за Червоноармійськом. Там на стіні написано було: «Слава «Беркуту!» І що ви хочете? Вони обшукують тебе, як собаки, навіть у труси лізуть. Вони всіх обшукують. Із волонтерів збирають данину за те, що проїжджають у зону АТО. А перед цим блокпостом стоять ВСПшники (військова служба патрулювання). Ці не дають, щоб зброєю вивозили, а «беркути» забирають усе, що можна. У кожного свій бізнес.

«Усе залежить від того, як на тебе подивиться Бог»

...Передивлялися з хлопцями в телефоні фотографії з війни. Більшість із них — прикольні, веселі, і зброя в їхніх руках видається іграшковою, й обмунди-

поранених виносиш — тоді приходиш усвідомлення, що потрапив на війну, що ніяка це не авантюра й не гра. На війні зовсім по-іншому життя іде. Там живеш тією хвилиною, яка в тебе є. Ти живий — і щасливий від того, все класно, радієш. Бо через дві секунди все може змінитися. Ніякі навички, ніяка підготовка не врятує тебе від того, що прилетить снаряд і влучить у тебе. Мене Бог милував, хоча мав дві контузії.

— А пам'ятаєш, був випадок, ми з тобою по ключі ходили? — згадує Сашко. — Ідемо по вулиці, від лінії фронту десь сто метрів, але йшли за будинками. Туди нічого не мало б прилетіти. Ідемо, й раптом куля пролітає між нашими головами.

привіз найцінніший дружину!»

Вадим (перший ліворуч) із побратимами.

ся відповідати. Образливо, що кращі люди помирають за ідею, за країну, в якій би всім було добре жити.

На війні набагато простіше. Там знаєш, що той, хто з твого боку, — друг, а хто стріляє в тебе — ворог. І завжди прикриють хлопці. А тут приходиш і не знаєш, кому вірити, кому ні. Там борешся за ідею, а тут кожен собі на умі. Там воюєш за державу, а повертаєшся в мирне життя — і держа-

вання «а ля америкос» — як у голлівудському бойовику. Тільки війна — реально, жорстока й нещадна.

■ Що вражає мирну людину, яка потрапляє на війну, найбільше?

— До смертей звикаєш, звичайно. Тяжко, коли гине людина, яка була з тобою поруч. Для мене такою втратою була смерть «Правого». Реально, такий ступор був, — згадує Вадим. — Звикаєш до стрілянини,

А вони стріляли десь із Донецька чи з під-Донецька, куля пролетіла два кілометри й вже йшла донизу, але відрикошетила й мала ще силу піднятися. І пролетіла між нами. Одна мить лише — і все могло змінитися...

— Та скільки таких випадків було. Як у пісні співається: «В окопах атеїстів немає». Все залежить від того, як на тебе подивиться Бог, наскільки ти завинив перед ним, — продов-

Ліза ще на Майдан возила допомогу. Потім на передову. А потім пішла навчатися на аеророзвідника. Підбрала трохи грошей, купила на них безпілотники і приїхала до нас на фронт. Там ми й познайомилися.

■ І як ви до Лізи залицялися?

— Довго я за нею ходив. Наполегливий був. Намагався якесь подарунко дарувати, щось смаченьке приносив. Намагався бути поруч. Потім, коли повернувся з передовою на базу, стали жити разом. А потім вирішили — досить, навоювалися. Я півтора року, вона — рік. Вирішили, що свій внесок ми зробили. Треба до мирного життя звикати. З війни я привіз найцінніший трофей — дружину!

Наостанок запитала у Вадима й Олександра — після пережитого на війні, після розчарувань і надій, які не збулися, якби знову довелось брати зброю до рук і йти захищати Україну — пішли б чи, може, подумали?

— Пішли б, звичайно. Коли мені кажуть: «От ти там стояв за Порошенка», ображаюсь дуже. Ми не за Порошенка там стояли.

І підемо, якщо знов треба буде.

У відповіді їхній не сумнівалася... ■

ТАКІ РЕФОРМИ

Тягар малої кількості

Малокомплектні школи закриватимуть

Наталія ТУРАК

Ставищенську школу, що на Житомирщині, незабаром закрийть, тут навчається лише 17 учнів. Напередодні останнього дзвоника і, скоріше за все, останнього в цих стінах, школярі готували концертну програму. Втім, попри веселощі, звістка про закриття їхньої школи викликала лише сльози...

Давня дискусія про те, чи потрібно «оптимізувати» мережу загальноосвітніх шкіл, не вщухає. Період реформ, розпочатий Міністерством освіти і науки, поставив питання реорганізації та закриття шкіл у сільській місцевості на одне з перших місць на порядку денному. Ця проблема гостра для всієї України і є результатом демографічної кризи, яка спостерігається в державі. З кожним роком кількість учнів в українських школах скорочується, тому й не дивно, що чимало навчальних закладів стали напівпорожніми. Найгостріше проблема малокомплектності проявляється у віддалених селах, де класи можуть налічувати від одного до чотирьох учнів. У багатьох випадках такі школи самі по собі припиняли існування.

Проте реформи, які впроваджують чиновники, не дуже до вподоби батькам і вчителям. Села, які залишаються без шкіл, як правило, розташовані далеко від райцентрів й інших населених пунктів, куди поїдуть учні наступного першого вересня. І хоча передбачається наявність транспорту доставки, ніхто не застрахований від непередбачуваних ситуацій.

«Моя дитина, наприклад, дуже часто хворіє. Зважаючи, що у нас навіть у райцентрі у школах немає хоча б медпункту, хвилююся за неї, адже навіть мені доїхати туди буде проблематично», — ділиться з «УМ» мати п'ятикласниці з Хмельниччини Олена Дикун. Школа у невеличкому селі, де вчила дитина, також не пройшла випробування на кількість. За словами жінки, йдеться не лише про відстані, а й про якість. «Я особисто вважаю, що «набиті» класи також не є показником. Дітям повинні приділяти достатньо уваги. Вчителі у нас не тільки навчають, а й часто можуть підтримати, більше підказати та вислухати», — додає пані Олена.

У Міністерстві це питання трактують по-своєму. Йдеться про оптимізацію мережі навчальних закладів, мета якої не в тому, щоб перекрити дітям доступ до отримання знань, а насамперед у тому, щоб дати школярам порівняно належні умови для навчання — тобто школу, в якій є теплий клас, нормальна їдальня, спортивна зала і головне — високий рівень освіти. Адже не можна надати якісну освіту у школі, де навчаються кілька дітей, чи розпорюшувати бюджетні кошти, виділені на освітянську галузь, на утримання кількох неповних шкіл. Зрештою, як показує практика, після таких «непопулярних» реформ, як укрупнення шкіл, ситуація змінюється у позитивний бік, адже підвищується якість освіти.

«З іншого боку, маленькі школи — це не лише чинник низької якості освіти, а й вагомий бюджетний тягар. Результати ЗНО — головного показника якості шкільної освіти — доводять, що з 2008 року почалося погіршення результатів (зокрема, з української мови та літератури, математики) випускників сільських шкіл. Водночас вартість навчання (витрати платників податків на одного школяра) для сільської місцевості зростає».

Наприклад, у деяких сільських школах рівень витрат року навчання на одного учня досягає 50 тис. грн., і це при середньому нормативі для міської місцевості у 8,9 тис. грн., а для сільської — 14 тис. грн. на рік. Причиною цього є низька наповнюваність класів (іноді до 5 учнів) і необхідність утримувати матеріально-технічну та викладацьку базу малочисельних шкіл», — заявляє міністр освіти України Лілія Гриневич. «Я сподіваюся, що ми скоординуємо наші плани з Міністерством регіонального розвитку. У них є ресурси, наприклад, на ремонт доріг, розвиток госпітальних та освітніх округів. Тільки коли є та дорога і автобус, і школа краща, куди можна довозити дітей, — можна закрити сільську малокомплектну школу», — резюмувала вона.

Водночас у Міносвіти говорять, що для того, щоб Україна вийшла зі статусу аутсайдера міжнародних освітянських програм та стала на шлях європейського формату здобуття освіти, однієї економії видатків на закритті шкіл недостатньо. Зміна системи мотивації вчителів, створення кращих умов в укрупнених школах і, звичайно, створення умов вільного доступу до освіти для усіх учнів є невід'ємними умовами майбутньої успішної реформи.

А тим часом пані Галина, директор Ставищенської школи, бідкається: до пенсії залишилося допрацювати всього два роки. Закриваючи малокомплектну школу, держава залишає її на вулиці. А вчителька початкових класів із Харківщини Марія Гуменюк, якій також «світить» звільнення після закриття школи, у відчаї говорить: «Та яка робота в селі? Немає, поки ще трималися за школу, то хоч якась копійка була. Зараз поїхати в інший заклад — так можна вважати, що зарплата тільки й піде, що покатається. До того ж і за господарством якось наглядати потрібно».

■ НА ЧАСІ

...! «власна» грядка замість чипсів

Організовуючи дитині літній відпочинок, подбайте про якість «нової» води, повноцінне харчування і загартовування

Мирослава КРУК

Як використати літні місяці, аби діти максимально набралися здоров'я і заслужено «перевели подих» після напружених шкільних буднів і свят? Цим питанням, напевне, нині найбільше переймаються батьки дітлахів. Адже впродовж навчального року сучасні школярі трудяться по 9-10 годин на добу. Саме стільки займають уроки в школі, приготування домашніх завдань, читання, музичні заняття, спортивні тренування. Навантаження для дітлахів часом перевершує робочий день дорослих. І це, на жаль, позначається на їхньому здоров'ї. Тож перше, що можуть і повинні зробити батьки влітку, — зміцнити здоров'я дитини. Адже від того, як вона відпочине та набереться сил, залежить не тільки її працездатність і успішність у навчанні, а й уміння радіти життю. Тож три літні місяці важливо правильно організувати.

Відпочити від комп'ютера

Найкраще, кажуть дитячі психологи, коли у батьків буде план на літо, який вони обговорять разом із дитиною. Скажімо: «Два тижні проведеш у таборі, ще на три поїдеш у гості до бабусі, потім разом із татом — на море, а з мамою місяць поживеш на дачі». Неважливо, які саме пункти плану ви узгодите, важливо, щоб канікули були певним чином організовані. Багато сімей планують літо спільно з родинами друзів: «Три тижні ваша дитина поживе з нашою у нас на дачі, потім — навіаки. У липні вони їдуть на море, а в серпні йдемо в тижневий похід». Маючи план, діти живуть майбутніми подіями, готуються до них, освоюючи туристичне спорядження чи вивчаючи фотосправу.

— Найкраще, якщо у вас є можливість поїхати з донькою чи сином у будинок відпочинку або санаторій, відправити дитину до заміського табору. Але якщо частину літа вона проводить удома, зробіть усе, аби попередити її безперервне «спілкування» з телевізором або комп'ютером, — радить київський психолог Валерій Науменко. — Нехай ваш малюк займається спортом, грає в рухомі ігри на повітрі, освоює гітару, збирає моделі техніки. У світі — безліч захоплюючих речей. Пам'ятайте: найбільш утомливі для дітей — комп'ютерні ігри, розраховані на швидкість реакції, коли потрібно «стріляти» чи «доганяти». Тож, якщо вдень дитина сидить удома, намагається увечері та вихідними днями якомога більше часу разом проводити на вулиці — грайте у футбол, катайтеся на велосипеді, роликах, ходіть купатися. І нехай вас не зупиняють клопоти по господарству: здоров'я дітей — важливіше.

Ролики, велосипед і повноцінний сон

На канікулах підлітки часто прагнуть попрацювати, заробити на кишенькові витрати. Це також краще обговорити на сімейній нараді. Завчасно повідомте, де ваше чадо могло б попрацювати, яким буде навантаження, хто несе відповідальність за безпеку, скільки дитина зможе заробити. І далі цікавтеся, чим зайняті син або донька, як довго триває робота і в яких умовах, аби дитина не переоцінила свої сили і не зашкодила здоров'ю непосильними навантаженнями.

Слід подбати і про безпеку дитини, особливо якщо вона залишається без нагляду дорослих. Канікули значно збільшу-

ють ризик не тільки вуличного, а й побутового травматизму, застерігає Валерій Науменко. Якщо дитина самостійно вирушає в музей, комп'ютерний клуб чи в гості до бабусі, порадьте їй, яким транспортом краще туди дістатися. Упевніться, що вона благополучно доїхала, нагадує лікар.

Пан Валерій також радить перевіряти дитяче спортивне спорядження: самокат, велосипед, ролики, бадмінтон. Батьки мають пересвідчитися, що з екіпіровкою все гаразд — вона повинна бути зручною і безпечною.

Найскладніше питання канікул — режим дня. Ранній підйом набридає дітям упродовж навчального року, тож улітку малеча часто спить ледве не до обіду, а потім пізно лягає. А це — не найкращі звички, вважає дитячий психолог. «Прагніть усе ж таки зберігати більш-менш звичний режим. Це не означає, що якісь винятки недопустимі, але вони мають бути розумними. Дітям молодших класів бажано спати 10 годин на добу, дітям середнього і старшого віку — 9».

Спечіть із дитиною піріг

Улітку батьки часто втрачають контроль за харчуванням дитини. І кишенькові гроші донька чи син витрачають на чипси, морозиво, газовану воду, на похід у заклади фаст-фуду. Здоров'ю, звісно, це користі не дає. Молодому організму більше потрібні молочні, овочеві, фруктові страви, повноцінні сніданки та обіди. Спробуйте захопити дитину кулінарними ідеями: доручіть їй «змайструвати» смачний салат або десерт із ягід, які щойно достигли у вашому саду, залучіть до приготування пирога або свіжого соку. І не забувайте хвалити, дегустуючи «кулінарні шедеври» малого помічника. Це найкращий стимул до здорового харчування. Як і власний приклад батьків, до речі.

Якщо проводите літо на дачі, запропонуйте синові або доньці посадити «власну» грядку овочів або ягід. Відомо, як діти люблять учити дорослих. Якщо вам вдасться зацікавити їх темою здорового харчування, потім самі вислуховуватимете лекції про користь і шкоду тих або інших продуктів.

Щоб мандрівка не стала стресом

Оздоровлення дошкільнят також має нюанси, які батькам варто враховувати. З маленькою дитиною, якій не виповнилося трьох років, педіатри не радять їхати далеко від рідної

Канікули на свіжому повітрі — чудовий варіант оздоровлення.
Фото з сайта ogo.ua.

Вирощені власноруч овочі — найкорисніші.
Фото з сайта marta-club.ru.

місцевості. Адже адаптаційний період може знівелювати оздоровчий ефект від поїздки. Однак навіть 5—7-річна дитина потребує адаптації, яка, на думку лікарів, може зайняти днів сім.

— Менше, ніж на два тижні, вивозити дитину на море я б не радила, — зауважує столичний лікар-педіатр Наталія Калініченко. — За сім днів, змінивши обстановку, може відпочити доросла людина, але не малюк. На відпочинку не можна забувати про режим. Обов'язковим залишається денний сон, увечері дитину також слід вклатати до ліжка вчасно. Намагайтеся, щоб малюк не збуджувався надмірно, хоча б у перші дні після приїзду на нове місце.

Найбільша небезпека літнього відпочинку, на думку багатьох батьків, — кишковий отруєння. Але це не так, застерігають педіатри. Влітку дітлахи однаково легко «підхоплюють» і ангіну, і ГРЗ. Щодо кишкових розладів, то часто їх провокують віруси, що містяться у «новій» воді, до якої дитина не звикла. Зазвичай це минає швидко і не потребує лікування антибіотиками. Складні кишкові інфекції — наслідок немитих рук, фруктів, неякісних продуктів — улітку якраз не виходять на перший план, каже Наталія Калініченко.

Дитину, яка часто хворіє (понад п'ять разів на рік), лікарі насамперед радять оздоровити на морі.

— Морський відпочинок рекомендуємо малюкам з аденотодами, частими застудами, бронхітами, шкірними проявами алергії, — пояснює Наталія Калініченко. — Однак із південним сонцем слід поводитись обережно. На пляжі дитині можна бути до 11-ї ранку і після 17-ї. Але навіть у години, коли сонце менш активне, стежте, аби у малюка на голові була панамка, а відкриті ділянки шкіри змащуйте кремом від сонця з високим ступенем захисту. Це попередить опіки.

Лікарі просять враховувати один суттєвий момент: дорожні умови. Якщо дитина маленька, можливо, варто відмовитися від поїздки потягом, яка займає добу. Для дитини 3-5 років мандрівка літаком може стати стресом. Якщо вирушаєте в авто, не поспішайте відчиняти вікна і вмикати кондиціонер, інакше відпочинок може початися із застуди. Ідеально, коли машина для мандрівок із дитиною оснащена клімат-контролем. Інакше, кажуть педіатри, все-таки краще віддавати перевагу потягу.

І нехай побігає босоніж...

Та найкращий відпочинок для малюка, який живе в місті, — поїздка в село до бабусі або на дачу — подалі від «цивілізації». Наталія Калініченко, яка має багаторічний досвід лікування дітей, стверджує: ті хлопчики та дівчатка, які проводили кані-

■ ДО РЕЧІ

Збираючись із дитиною на відпочинок, не забудьте покласти в дорожню сумку аптечку. У ній насамперед мають бути засоби проти жару, таблетки від кашлю і болю в горлі, сорбенти, ферменти, пробіотики, засоби проти алергії, від укусів комах, краплі для носа і очей.

кули в селі, значно менше хворіли узимку. Адже на «справжній природі» дитина має можливість досхочу набігатися босоніж по теплій землі, напиться джерельної води, подихати свіжим повітрям, засмагнути (а не згоріти) на сонці.

— У селі дитина зазвичай цілий день бігає надворі: трохи на сонці, трохи в затінку. І це добре, бо малюк не печеться постійно під гарячим промінням, — пояснює Наталія Володимирівна. — На сонці в організмі виробляється вітамін D, який сприяє поліпшенню фосфорно-кальцієвого обміну.

Саме на канікулах у бабусі, а не на морі, геліотерапія (так лікарі називають оздоровлення сонячними ваннами) найбільш сприятливо впливає на дитячий організм. Під час прогулянок дитина частіше бігає, стрибає. Активні рухи поліпшують обмінні процеси в організмі й забезпечують надходження кисню в усі тканини.

— У селі, на дачі не примушуйте дитину взуватися, — закликає педіатр. — Нехай побігає босенькою по землі, траві чи теплому піску. Такий природний масаж стоп поліпшить роботу всіх органів і систем. Та й тепла поверхня землі глибоко прогріє дитячі ніжки. Таке нікому ще не нашкодило.

Важливо, на думку пані Наталії, щоб дитина мала змогу хоча б через день купатися в прохолодному ставку чи річці. У воді судини тіла звужуються, а на сонці — розширюються. Таким чином тренується уся серцево-судинна система.

«Літо слід використовувати для оздоровлення природними методами, — переконана дитячий лікар. — Тим паче що така терапія майже нічого не коштує». ■

■ ДІЙОВІ ОСОБИ

Потреба свободи у стилі рок

Євген Нищук побився з «тітушкою» на репетиції мюзиклу Got to be free

Дмитро Лінартович — «Той, що пройшов крізь вогонь» — у рок-мюзиклі зіграє «тітушку».
Фото з «Фейсбука».

■ Валерія НАЛИВАЙКО

Піраміди з шин, бочки з-під пального, шматки бруківки, каски, на сірих стінах біліють написані від руки покажчики «Тепла їжа тут» і «Кухня Майдану». Навколо пурхають дівчата у жилетках із червоним хрестом, хлопці з позначками волонтера, гуляє молодь із зав'язаними на плечах українськими прапорами, на обличчях усмішки. Раптом у полі зору з'являється ватага «братків». Нахально шкірячесь, вони у своїх спортивках та решті складових традиційного «тітушка»-стайлу вільно розгулюють поміж усієї цієї патріотичної ідилії. Ні, це не синопсис перебігу Революції гідності. Це репетиція майбутнього рок-мюзиклу Got to be free на сцені столичного музичного клубу Sentrum, котра перетворилася на місце катарсису уже скоро 3-річної давнини.

Майдан не повинен залишитись лише на фото і плівках, а повинен нести силу свободи, імпульс нескореності нації на довгі роки, заявили творці експериментального мюзиклу: сценарист та режисер музичного спектаклю Сергій Проскурня та ініціатор і автор музики Володимир Лавренчук (в основу мюзиклу закладений його альбом Got to be free, котрий Володимир записав у вільний від основної роботи у банківській сфері час). Особливістю рок-дійства, прем'єра якого запланована на осінь, творці називають не лише експериментальне поєднання теми Револю-

ції і жанру мюзиклу, а й інтерактивність — безпосередню взаємодію з глядачами, залучення їх до дії, наприклад, будівництва барикад. Окрім цього, мюзикл стане проривом вітчизняного театро-музичного продукту. «На українське може бути попит. Одна з причин цього проекту — помінати хибну думку, що українське — непопулярне і погано продається. Мюзикл має і буде самоокупним», — заявив Володимир Лавренчук.

Звучить режисерське «почали!», і зал сколихують пронизливі звуки оркестру і рок-групи. Волонтери, медпрацівники, студенти розпорошуються по залу, де стоять бочки, і починають гупати по них і на них, тупцювати ногами так потужно, що здається, наче поштовхи ідуть з-під самої землі. На сцену у вираженні пісні і танцю вривається історія кількох людей під час Революції гідності. Рок-музикант Іван (якого грає фронтмен гурту Kozak System Іван Леньо, оскільки на сцені Євромайдану звучала музика саме цього гурту) на Майдані закохується в активістку, журналістку Меланку (Анастасія Стирова). Їхнє кохання, як і революція, розвивається, набираючи обертів. Але заводити кохання героїв і майданівському рухові намагається депутат «тітушка» — втілення зла і негативу влади (Дмитро Лінартович). Увесь зал концертного клубу стає сценою, де сходяться у протистоянні світлі і тінь, процес якого веде «голос Майдану» Євген Нищук. ■

■ Світлана НАКОНЕЧНА

У Києві та Бучі 4-5 червня пройде Міжнародний музичний форум O-Fest—2016. Перший фестиваль із такою назвою відбувся в 2013 році. Ініціатором його проведення став головний режисер Київського національного театру оперети Богдан Струтинський. Ідея знайшла підтримку в керівництва пристолочного міста Буча, де кількома роками раніше з'явився прекрасний міський парк. Таким чином, фестиваль отримав дві адреси: в суботу всі заходи проходять у Бучанському парку, а наступного вечора «O-Fest» продовжується у Києві.

Не стане винятком і нинішній, четвертий за ліком, фест.

■ ФЕСТИВАЛЬНИЙ СИНДРОМ

Чотирнадцять друзів мюзиклу

Київ і Буча прийматимуть шанувальників музики

Узагалі, сам факт, що цей культурний форум, зароджений незадовго до Майдану, не просто вижив у буремний час, а й щороку набирає все більшого розмаху, якоюсь мірою можна назвати дивом. Цього разу очікується виступ солістів-вокалістів із 14 країн: Білорусі, Болгарії, Грузії, Казахстану, Китаю, Литви, Молдови, Польщі, Румунії, Словаччини, США, Фінляндії, Чехії та Укра-

ни. Дехто з іноземних учасників, як, наприклад, Альфредо Паску з Румунії, вже відомі українській публіці за виступами на минулих «O-Фестах».

Якщо рік тому основним жанром фестивалю був мюзикл, то цього разу заявлена ширша тема — опера, оперета і мюзикл. Ці жанри пануватимуть під час гала-концертів, які увінчають обидва фестивалні дні (у суботу

■ ВИСТАВКИ

Перлина да Вінчі

Шедеври італійця епохи Відродження на узбережжі Чорного моря

■ Наталя ТУРАК

Австралійська компанія Grande Exhibitions спільно з музеєм Museo Leonardo da Vinci в Італії і компанією «Альфа» презентували в Одесі виставку «Винаходи да Вінчі», яка триватиме до кінця липня.

Унікальний проект «Винаходи да Вінчі» з моменту створення в 2006 році побачили мешканці США, Латинської Америки, Південної Африки, Японії, Росії, Молдови, Великобританії, Західної Європи. Про це на прес-конференції розповіли Тім Аткінс, старший операційний директор Grande Exhibition, та Жанна Меньшикова, генеральний комерційний директор медіа-холдингу «Просто». Експонати виставки можна споглядати у виставковому центрі ТЦ «Кадорр». Вони сконструйовані італійськими ремісниками в точній відповідності до рукописів Леонардо да Вінчі з використанням техніки і матеріалів епохи Відродження. Фахівці вивчили понад 6000 сторінок рукописів да Вінчі, розшифрували його коди, навмисні помилки і дзеркальний спосіб письма, який художник застосовував, щоб зберегти свої записи в таємниці.

У залах експозиції представлено понад 60 моделей у натуральну величину:

танк, акваланг, літальний апарат, велосипед, підводний човен, ідеальне місто і багато інших винаходів, якими уявляв їх Леонардо да Вінчі в XV столітті. Це унікальна можливість, тому що да Вінчі майже ніколи не створював того, що придумував. Представлено також його рукописи і замітки з анатомії. Усе це розкриває масштаби роботи Леонардо у дев'яти різних галузях: фізики, механіки, цивільної та військової інженерії, гідравліки, анатомії, авіації, мистецтва й наукових досліджень. Виставка пропонує доступне, зрозуміле і відчутне втілення праць Леонардо да Вінчі — одного з найдопитливіших умів людства.

Окрема секція — картини Леонардо. У форматі 3D можна побачити такі шедеври, як «Мона Ліза», «Тасмна вечерея», «Вітрувіанська людина».

«Ця виставка покликана відзначити і зібрати воедино унікальний розум, геніальність і різнобічність такого великого і загадкового чоловіка, як Леонардо да Вінчі. Це зроблено для того, щоб люди в усьому світі могли подивитися і захопитися його всеосяжним талантом. Ми раді, що нам вдалося привезти цей фантастичний проект в Одесу», — зазначає «УМ» Жанна Меньшикова. ■

■ ПРОКАТНИЙ СТАН

Монстр відбирає гроші

Герой Джорджа Клуні став заручником

■ Валентина ГРИГОРЕНКО

Із цього тижня на екранах вітчизняних кінотеатрів — новий трилер від режисера Джоді Фостера «Грошова пастка». Оригінальна назва — Money Monster. «Грошовий монстр» — напевно, об'ємніше відображає суть.

За сюжетом, завдяки своїм фінансовим порадам телеведучий Лі Гейтс здобув славу справжнього гурту Уолл-Стріт — переважно озвучений ним прогнози справджуються. Йому вірять, його телешоу має шалені рейтинги, адже заробити легкими грошеними на біржових ставках хочуть усі. Та не раз уже пересвідчувалися: отримати дармові суперпризи можуть одини-

Телеведучий Лі Гейтс — Джордж Клуні (ліворуч).

ці, а позбавляються останнього — без перебільшення — мільйони довірливих. У фільмі звичайний хлопець Кайл прислухається до рекомендації Гейтса і в результаті... втрачає все. Помста і відчуття безпорадності штовхають його на відчайдушний крок — він бере телеведучого в заручники у прямому ефірі.

У стрічці знялися зірки першої величини Джордж Клуні та Джулія Робертс. ■

уважимо, вхід до Бучанського парку безкоштовний) зможуть узяти участь у різноманітних конкурсах і майстер-класах, придбати вироби народних майстрів тощо.

У Києві денні заходи — не лише на майданчику біля театру оперети, а й біля Арки дружиби народів. Тобто фестиваль розширює свою територію. В будь-якому разі, кожен, хто завітає на «O-Fest—2016», знайде щось цікаве для душі та серця. А гала-концерти стануть справжнім святом високого музичного мистецтва. Особливо — концерт у парку. Літній вечір, духмяний запах трав, зоряне небо і прекрасна музика — чи є щось романтичніше у світі? ■

■ СУПЕРЛІГА

Аргументи зіркового масштабу

Здобувши 11-й Кубок чемпіонів, «Реал» іще більше утвердився в статусі найтитулованішої команди Старого світу

Григорій ХАТА

Останніми роками домінування іспанських клубів на континентальній арені набуло загрозливого для їхніх конкурентів вигляду. У Лізі Європи третій сезон поспіль нікому не вдається впоратися з «Севільєю». А головний клубний турнір Старого світу взагалі перетворився на арену для з'ясування стосунків лідерів піренейського футболу. Удруге за три роки фінал Ліги чемпіонів мав статус мадридського дербі. І знову, як і в 2014-му, його тріумфатором став «Реал».

Попри те, що «королівському» клубу посеред сезону довелося пережити зміну наставника, його новому очільнику Зінедіну Зідану дуже швидко вдалося відрегулювати розбалансований механізм.

Щоправда, в національному чемпіонаті надолужите те, що було втрачено з Рафаелем Бенітесом, «вершковим» не вдалося. Натомість у Суперлізі мадридський супер-клуб виявився спритнішим за свого каталонського конкурента, відібравши в нього звання клубного чемпіона Європи. Якщо бути точним, то з боротьби за чемпіонський Кубок «Барселону» вибив інший фіналіст ЛЧ-2015/2016 — «Атлетико», позбавивши каталонців можливості захистити титул.

Нагадаємо, що слідом за

«Королівський» клуб виграв 11-й за ліком Кубок чемпіонів.
Фото з сайту УЄФА.

«гранатово-синіми» здолали «матрацники» ще й «Баварію» — іншого фаворита розіграшу. «Ми перемогли вже дві з трьох найкращих команд планети», — сказав тоді наставник «смугастих» Дієго Сімеоне.

Утім зробити завершальний крок для здобуття першого в історії «Атлетико» Кубка чемпіонів колективу аргентинського спеціаліста не вдалося.

Дарма, що перед фіналом статистика стосунків «Атлетико» та «Реалу» була не на користь останніх. У їхніх попередніх шести зустрічах «реалісти» лише одного разу змогли перемогти. Проте фінал ЛЧ — це зовсім інша історія. Тут, як влучно відзначив колишній гравець «вершкових» Кларенс Зеєдорф, панує інша, сприятлива для «королівського» клубу, атмосфера.

Відтоді як найсильніший

Удруге за три роки зірки «Реалу» перемагають у фіналі Ліги чемпіонів земляків із «Атлетико».

клубний турнір Європи почав проводитися під маркою Ліги чемпіонів, «Реал» не програв жодного фіналу цих змагань, у тому числі й останній, який минулого уїк-енду відбувся в Мілані. «Реалісти» виграли

свій п'ятий за останні 20 років фінал Суперліги, здобувши загалом 11-й Кубок чемпіонів. Для визначення володаря срібної амфори суперникам довелося грати у футбольну «лотерею», де вирішальним виявився про-

■ ТАБЛО

Ліга чемпіонів. Фінал. «Реал» (Іспанія) — «Атлетико» (Іспанія) — 1:1 (по пен. — 5:3)

Голи: Рамос, 15 — Карраско, 79
Нереалізоване пенальті: Грізманн, 48 («А»)

«Реал»: К. Навас, Карвахаль (Даніло, 52), С. Рамос, Пеле, Марсело, Каземіро, Модрич, Кроос (Іско, 72), Бейл, К. Роналдо, Бензема (Лукас, 77)

«Атлетико»: Облак, Хуанфран, Савич, Годін, Ф. Луїс (Лукас, 108), Фернандес (Карраско, 46), Габі, Сауль, Коке (Тейс, 116), Грізманн, Ф. Торрес

Попередження: Карвахаль, 11; Навас, 47; Каземіро, 79; Рамос, 90; Даніло, 93; Пеле, 112 — Торрес, 61; Габі, 90
Суддя: Клаттенбург (Англія).

Мілан, стадіон «Джузеппе Меацца», 80 тис. глядачів.

■ ПРЯМА МОВА

Зінедін Зідан, головний тренер ФК «Реал»:

— Коли президент довірив мені команду, я знав, що з таким талановитим, зірковим колективом можна досягти чогось значного. Я дуже щасливий, що належу до великої сім'ї мадридського «Реалу».

Дієго Сімеоне, головний тренер ФК «Атлетико»:

— Ніхто не пам'ятиме прізвища футболістів, які прогали фінал, але всі запам'ятають наші дві поразки в фіналах Ліги чемпіонів. Це провал, але нам потрібно залізати рани й рухатися далі».

мах «матрацника» Хуанфрана. Зрештою, в цьому матчі пенальті виявилися найслабшим місцем «Атлетико», через що, власне, Сімеоне й К^о не змогли переписати клубну історію. Можливо, якби на початку другого тайму лідер «матрацників» Антуан Грізманн влучив «із позначки» не в поперечину, а в сітку воріт «Реала», перебіг поєдинку набув би зовсім іншого вигляду — без додаткового часу, без післяматчевої серії 11-метрових ударів. А так, удруге за три роки, свято знову прийшло на «королівські» вулиці Мадрида. ■

■ ЗБІРНА

Михайло Іванович задоволений

Завдяки допомозі російських «легіонерів» «синьо-жовті» в товариському матчі перемогли міцний румунський колектив

Григорій ХАТА

Здається, головне питання, яке напередодні Євро-2016 найбільше хвилювало вітчизняну футбольну спільноту, стосувалося майбутнього українських легіонерів-збірників, які виступають (-ли) в чемпіонаті Росії.

Вирушаючи на заключний тренувальний збір до Європи, головний наставник «синьо-жовтих» Михайло Фоменко вирішив не збурювати атмосферу навколо цієї нервової теми й не включив жодного з «росіян» до розширеного списку кандидатів на участь у чемпіонаті Європи. Поміж 26 футболістів, які позаминулих вихідних прийшли на Михайлівську площу на урочисту церемонію прощань за участі Президента України Петра Порошенка, не було ні Богдана Бутка з «Амкару», ні Олександра Зінченка з «Уфи», ні новоспеченого «гірника» Євгена Селезньова, котрий весняну частину сезо-

ну провів у краснодарській «Кубані». Утім після кількох днів «розвантажувального» збору на Сардинії Фоменко зі своїми помічниками вирішив докликати трьох згаданих футболістів, надавши хлопцям можливість проявити себе в товариському поєдинку проти збірної Румунії.

Цікаво, що, перебуваючи під тиском політичних обставин, Бутко, Зінченко та Селезньов не зламалися, а, навпаки, отримавши можливість проявити себе, цілком нею скористалися. Перш за все, це стосується Бутка та Зінченка, котрі, можна сказати, допомогли українській команді перерграти своїх румунських віват. Після того як так зване «російське тріо» з'явилося на футбольному полі, впродовж перших 15 хвилин другого тайму «синьо-жовті» відправили у ворота румун три м'ячі, забезпечивши таким чином собі фундамент для майбутньої перемоги.

Примітно, що один із голів

■ ТАБЛО

Товариський матч. Румунія — Україна — 3:4 (Торже, 23, Алибек, 74, Станчу, 85 — Зозуля, 43, Зінченко, 48, Коноплянка, 54, Ярмоленко, 59; У: П'ятов, Федецький (Бутко, 46), Ракицький, Хачеріді (Кучер, 46), Шевчук (Караваєв, 71), Рибалка (Зінченко, 46), Степаненко, Сидорчук (Ротань, 67), Ярмоленко, Коноплянка, Зозуля (Селезньов, 46)).

у ворота румунського колективу забив Олександр Зінченко й у свої 19 років та 165 днів став наймолодшим футболістом, який коли-небудь відзначався в складі збірної України. Попередній же рекорд належав нинішньому помічнику Михайла Фоменка в збірній — Андрію Шевченку, котрий свій перший гол за «синьо-жовтих» забив у віці 19 років та 214 днів.

Оголошуючи план підготовки до Євро, Михайло Іванович бідкався, що напередодні континентального форуму збірній України дуже складно знайти хороших спаринг-партнерів. «Звісно, нам хочеться зіграти з грандами європейського футбо-

У матчі проти румунів українські збірники продемонстрували нехарактерну для себе високу результативність.
Фото прес-служби ФФУ.

лу, проте вони мають інші плани», — говорив очільник «синьо-жовтих».

Збірна Румунії до числа лідерів континентального футболу не належить. Проте, як і «синьо-жовті», активно готується до французького Євро, маючи при цьому статус команди з найкращим захистом відбіркового раунду ЧЄ. Упродовж 10 матчів єврокваліфікації румуни пропустили лише два м'ячі. Українські ж футболісти за один матч, який, до речі, проходив на домашній арені туринського «Ювентуса», зуміли чотири рази засмутити

«триколірних». Щоправда, й самі пропустили тричі — гра досвідченого Андрія П'ятова була далекою від ідеалу.

Хай там як, а Михайло Фоменко задоволений: поява в таборі національної збірної нових виконавців серйозно підсилила конкуренцію за місце в остаточній заявці на Євро, котру тренер обіцяє оголосити в перший день літа. До слова, динамівець Андрій Ярмоленко та «гірник» Тарас Степаненко, які після українського «класико» на Великдень оголосили, що вони більше «не друзі», помирилися. ■

СПОРТ

Геннадій Сартинський
головний тренер чоловічої збірної України
зі спортивної гімнастики

«З'явився килим — почали більше стрибати. А на той старий, розбитий раніше, майже не заходили. Робили один раз вправи, і потім тиждень у той бік майже не дивилися».

ФЕХТУВАННЯ

«Ще не вмерла ...» у Москві

Найсильніша вітчизняна шаблістка вдруге поспіль перемогла на представницькому турнірі в РФ

Ольга Харлан (друга ліворуч) — переможниця «Московської шаблі»-2016.
Фото з сайту НОК.

Григорій ХАТА

Медальна колекція 25-річної миколаївки Ольги Харлан настільки різноманітна й велика, що одразу й не зрозумієш, якої відзнаки не вистачає титулованій спортсменці «для повного щастя». За блиском командного «золота» пекінської Олімпіади, численних планетарних та континентальних медалей найвищої проби важко помітити, що широкому спектру її звитяг бракує індивідуальної олімпійської перемоги. Без сумніву, готуючись до своєї третьої за ліком Олімпіади, Ольга Харлан тримає на прицілі саме цей орієнтир.

«Московська шаблі» — один із найбільш престижних і представницьких турнірів, який щороку проходить у столиці Росії. А його результати можна вважати непоганим індикатором поточного стану речей у жіночому фехтуванні на шаблях.

Так от, другий рік поспіль перемогу на цих змаганнях відсвяткувала саме Харлан. А на шляху до тріумфу Ольга «розібралася» з двома олімпійськими чемпіонками. У чвертьфіналі українка здолала золоту медалістку Лондона-2012, корейку Кім Джи Їн (15:12), а в фіналі наша співвітчизниця виявилася сильнішою за переможницю

афінських та пекінських Ігор — Маріель Загуніс (15:13).

А от найбільш очікуваного протистояння за участі лідера світового рейтингу шаблісток — росіянки Софії Великої та третього номера цього протоколу Харлан глядачам «Московської шаблі»-2016 побачити не судилося. На шляху Великої до головного поєдинку турніру в чвертьфіналі нездоланним бар'єром постала її співвітчизниця Юлія Гаврилова, яку в наступному раунді здолала саме наша співвітчизниця. Варто відзначити, що загалом на рахунку Харлан чотири тріумфи на «Московській шаблі».

ХРОНІКА

Теніс

Через дощ, який цього року постійно докучає організаторам Відкритого чемпіонату Франції, прима українського тенісу Еліна Світоліна учора не змогла провести свій поєдинок четвертого кола проти першої ракетки планети Серени Уільямс. Відзначимо, що на попередньому етапі українка, посіяна в Парижі під 18-м номером, перемогла 14-ту сіяну, сербку Ану Іванович, — 6:4, 6:4, а в другому турі легко «розібралася» з американкою Тейлор Таунсенд — 6:3, 6:0.

«Формула-1»

Переможцем Гран-прі Монако став чинний чемпіон світу, британець Льюїс Хемілтон. Завдяки тактиці мінімально можливої кількості піт-стопів

перший пілот «Мерседеса» на вузькій трасі в Монте-Карло зумів перехитрити своїх опонентів і здобути першу перемогу в сезоні, котра дозволила йому скоротити відставання в загальному заліку від лідера ЧС — партнера по «стайні» Ніко Росберга.

Художня гімнастика

На етапі Кубка світу в Фінляндії найсильніша вітчизняна грація Ганна Різатдінова здолала чотири нагороди, дві з яких — найвищої проби. Кубкове «золото» уродженка Криму «взяла» за підсумками вправ зі стрічкою та обручем. «Срібло» їй принесли булави, а вправи з м'ячем — «бронзу».

СПОРТИВНА ГІМНАСТИКА

«Абсолютна» підготовка

На чемпіонаті Європи в Берні українські гімнасти не залишилися без «золота»

Олег Верняєв здобув «золото» ЧЄ-2016 в опорному стрибку.
Фото з сайту ueg.org.

Григорій ХАТА

На відміну від жіночої спортивної гімнастики, де Україна змушена пасти задніх, успіхи наших гімнастів перед Іграми в Ріо-де-Жанейро вселяють оптимізм.

Традиційно високими здобутками радує своїх уболівальників та особистого тренера лідер чоловічої збірної Олег Верняєв. На чемпіонаті Європи, який днями завершився в Берні, вихованець Геннадія Сартинського здобув дві нагороди.

На ЧЄ-2016 до Швейцарії Олег приїхав у статусі чемпіона Європи на брусах, а завершив його в якості найкращого виконавця опорного стрибка. Захистити ж титул на брусах Верняєву не дозволив росіянин Давид Белявський, залишивши українцеві «срібло».

Загалом лідер нашої збірної пробився до чотирьох із шести окремих фіналів, показавши, що активно готується до боротьби за абсолютну першість на майбутній Олімпіаді. Особливо показовим у цьо-

му сенсі виглядає потрапляння Верняєва до вісімки найсильніших у змаганнях на поперечині. А якби не прикре падіння з підступного снаряда, результат 22-річного уродженця Донецька міг би бути значно кращим, ніж підсумкове сьоме місце.

Після появи в Кончі-Заспі нового сучасного килима суттєво додав Верняєв і у вільних вправах. Якщо на минулорічному чемпіонаті світу його виступ на цьому снаряді супроводжувався грубою помилкою у вигляді заступу, то цього разу все обмежилось лише несуттєвими помарками, котрі забезпечили нашому гімнасту ще одне сьоме місце.

Відзначимо, що на цьогорічному ЧЄ гімнасти не боролися за абсолютну першість, натомість розіграли командні нагороди. Повторити бронзове досягнення попереднього ЧЄ нашим хлопцям не дозволили господарі турніру, які відтіснили наших хлопців на четверту сходинку. Перемогу ж у цій дисципліні відсвяткували росіяни, на чолі з екс-українцем Миколою Куксенковим.

ПЕРЕДПЛАТА-2016

Бойова газета для героїчної нації

Поспішіть передплатити
«Україну молоду»
на друге півріччя

«Україну молоду» у своїх відгуках і читачі — як зі столиці, так і з глибинки, — і колеги-журналісти оцінюють як головну національну газету держави. Редакція «УМ» і надалі намагатиметься бути гідною такої високої оцінки і вашої уваги, шановні читачі.

Оформити передплату в усіх поштових відділеннях чи безпосередньо в листношні можна до 5 червня в селах та райцентрах, до 10 червня — в обласних центрах та в Києві, і ви отримуватимете газету з липня.

Ви також можете оформити передплату на газету «Україна молода» «on-line» на сайті ДП «Преса» www.presa.ua. Державне підприємство з розповсюдження періодичних видань «Преса» ввело спосіб розрахунку за передплату — через системи WebMoney та Рау. Зручний сучасний інтернет-розрахунок дозволить заплатити вартість передплати на газету «Україна молода», не покидаючи свій дім чи робоче місце.

До наших постійних читачів ми традиційно звертаємося: якщо ви багато років передплачуєте «Україну молоду» — порадьте передплату і своїм родичам, друзям, сусідам, знайомим.

Передплатна вартість «України молоді» на 2016 рік:

на місяць — 51 грн. 76 коп.,
на квартал — 155 грн. 28 коп.,
до кінця року — 310 грн. 56 коп.

Передплатний індекс — 60970

Для організацій, юридичних осіб:

на місяць — 71 грн. 76 коп.,
на квартал — 215 грн. 28 коп.,
до кінця року — 430 грн. 56 коп.

Передплатний індекс — 01555

П'ятничний номер:

на місяць — 18 грн. 47 коп.,
на квартал — 55 грн. 41 коп.,
до кінця року — 110 грн. 82 коп.

Передплатний індекс — 49497

«Укрпошта» додатково за саму процедуру оформлення передплати бере: на місяць — 95 коп., на квартал — 2 грн. 15 коп., на півріччя — 2 грн. 60 коп.

ЗІРКОВИЙ ВІЗИТ

Слідами Леголаса

Наслідуючи Орlando Блума, на Донбас завітала голлівудська актриса Ешлі Джадд

Аліса КВАЧ

Несподіваний візит на Донбас зірки «Піратів Карибського моря» і «Володаря пернів» Орlando Блума мав досить несподівані наслідки. Відверті розмови Орlando з краматорськими школярами, які з'явилися в інтернеті, настільки шокували й розчулили голлівудських небожителів, що вони вирішили на власні очі подивитися, що ж відбувається на Донбасі.

Тож повідомлення про те, що Краматорськ відвідала зірка фільмів «Улюбленець», «Фріда» і «Дивергент» Ешлі Джадд, уже ніхто не сприйняв як фейк. Утім і цього разу головним джерелом інформації стали соцмережі, де краматорці виклали селфі з акторкою та відповідними коментарями. «Вона дуже кльова, ходить босоніж скрізь, не тільки по землі, а й по умовно чистій підлозі всередині приміщень, легко погоджується на селфі з усіма і на спілкування. Повна відсутність пафосу, іла,

сидячи по-турецьки, на землі, в одному з дворів Краматорська, посміхаючись людям, які проходили повз, і вітаючись «Привіт, я Ешлі», — написала адміністратор краматорського арт-кафе «Фіеста» (до речі, того самого, де обідав і Орlando Блум) Наталія Каракутс.

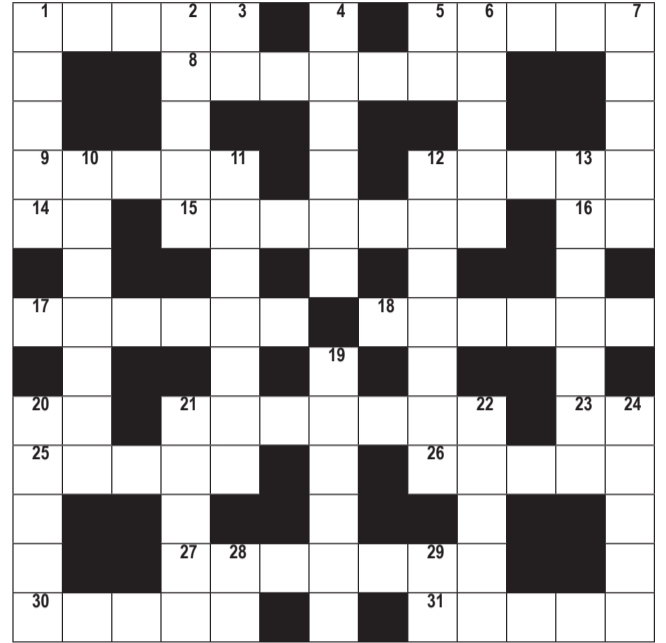
Ешлі Джадд пробула в Краматорську три дні і навіть дала майстер-клас із йоги просто на вулиці. Актриса два місяці тому стала Послом доброї волі ООН і це один із перших її візитів у рамках цієї місії. Хоча офіційних коментарів ні з її боку, ні з боку ООН поки що не було.

Очевидно, що це далеко

Ешлі Джадд.

не останній «зірковий» візит на Донбас. Схоже, Орlando Блум започаткував у Голлівуді «моду на Донбас» — днями ще один Посол доброї волі, претендент на культову роль наступного Джеймса Бонда британський актор Том Хіддлстон закликав усіх небайдужих приєднатися до кампанії з підтримки дітей, змушених пережити навчання через воєнні дії. А там, дивись, і Анджеліну Джолі дочекаємося. ■

КРОСВОРД ВІД МАЛАНКИ №64

По горизонталі:

1. Чорноморський курорт у Болгарії. 5. Келих для вина. 8. Один із найбільших у світі художніх і культурно-історичних музеїв. 9. Маса для виготовлення колобка. 12. Дрібні скляні намистинки, які не рекомендують сипати перед свинями. 14. Український літак, який вразив австралійців. 15. Герой Троянської війни, який повернувся додому 20 років. 16. Літера грецького алфавіту, якою позначають густину розчину. 17. Великий землевласник у часи Середньовіччя. 18. Бочка без дна, прообраз пральної машинки в давнину. 20. Герой Кубинської революції 1959 року. 21. Знамените угорське озеро. 23. Ім'я другого чоловіка Квітки Цісик. 25. Військова нагорода. 26. Ім'я екс-очільника ДСНС, який кілька днів не міг вилетіти з Катманду. 27. Невеличка шахта, у якій вугілля видобувають несанкціоновано і вручну. 30. Титул правителів провінцій, що відокремилися від Імперії Великих Моголів, в Індії та Пакистані. 31. Прісноводна риба.

По вертикалі:

1. Сторожа, караул. 2. Вага товару без упаковок. 3. Сотка. 4. Частина рицарських доспіхів, що прикриває груди і спину. 5. Нота. 6. Видатна українська актриса, лауреат трьох Сталінських премій. 7. Час-

Кросворд №62 від 26 травня

К	У	Т	А	С	У	А	Р	Х	И	П
Р	А	П	О	С	А	Г	А	А	А	А
А	О	Р	Т	А	Т	А	С	Н	А	Р
Л	Т	С	К	А	У	Т	Т	О		
Я	Н	У	С	А	Ч	С	И	К	Х	
А	У	Т	А	Ш	К	Е	Н	Т	А	
І	М	Х	О	Т	Н	Р	Е	Н	О	
Е	З	О	П	Л	Д	И	К	А	Л	
В	Р	Ч	І	Р	Я	К	К	Л	Р	
Е	Д	І	Т	А	У	О	М	Е	Л	А
Н	О	Д	И	Н	А	Р	Л	Г		
К	О	Н	Г	О	И	А	Г	А	В	А

ОТАКО!

Парк радянського періоду

У Криму відкрили пам'ятник «спочилому в Бозі» кордону СРСР

Ната НЕТУДИХАТА

Оригінально відзначили День прикордонника кримські ветерани. У селищі Леніно за ініціативою і на кошти активістів та ветеранів-прикордонників було відкрито оригінальний пам'ятник. Монумент складається із двох час-

тин: червоно-зеленого прикордонного стовпа із гербом СРСР і невеличкої стели, на якій зображено контури СРСР у тих межах, які існували до 1991 року. Експозицію завершує промовистий напис: «Кордон СРСР священний та недоторканий».

Соцмережі одразу ж відгук-

нулися на появу цього екстравагантного пам'ятника іронічними коментарями. «Секта «свідків Радянського Союзу» для своїх шанувальників і послідовників чергове ікону встановила», «Ці урюки вважають, що СРСР їх обезсмертить. Не тут то було», «В Леніно кордон СРСР провели?», — це

лише частина «народної творчості».

Утім дивуватися тут не варто. Ще до анексії Криму селищний голова Леніно пропонував усі пам'ятники «вождю світового пролетаріату», які в часи Майдану масово валилися зі своїх п'єдесталів, а також інші артефакти радянського періоду звозити до них, щоб створити своєрідний заповідник радянського періоду. І хоча нещодавно в рамках Закону про декомунізацію Верховна Рада України повернула Леніно історичну кримськотатарську назву Єдикую, очевидно, що його жителям поки що закон не писаний. Як сказала б Верка Сердючка, «масовий психоз триває». ■

ПОГОДА

1 червня за прогнозами синоптиків

Київ: мінлива хмарність, невеликий короточасний дощ. Вітер північно-східний, 5-10 м/с. Температура вночі +15...+17; удень +19...+21.

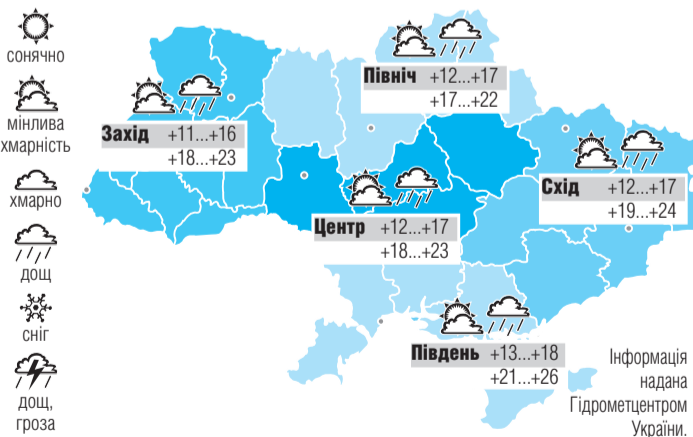
Миргород: короточасний дощ. Уночі +14...+16; удень +19...+21.

Вінниця: короточасний дощ. Уночі +14...+16; удень +20...+22.

Одеса: короточасний дощ. Уночі +16...+18; удень +23...+25.

Курорти Карпат: мінлива хмарність, короточасний дощ. **Трускавець:** уночі +11...+13; удень +20...+22. **Моршин:** уночі +12...+14; удень +21...+23.

30 травня температура води в **Чорному та Азовському морях** становила 18-23 градуси, у **Дніпрі біля Києва** — 19.

Передплатні індекси: 60970, 1555

Наша адреса: 03047, Київ, пр. Перемоги, 50

Телефон для довідок: т./ф.: (044) 454-84-92

Рекламне бюро: т./ф.: (044) 454-88-86, reklama@umoloda.kiev.ua

Відділ реалізації: т./ф.: (044) 454-84-41, sale@umoloda.kiev.ua

Коректорська група: (044) 454-87-53

«УМ» в інтернеті: <http://www.umoloda.kiev.ua>

Відділи:

новин — 454-85-76, novyny@umoloda.kiev.ua;

права — leonov@umoloda.kiev.ua, 454-88-36;

міжнародної політики — svit@umoloda.kiev.ua, 454-88-25;

економіки — eko1@umoloda.kiev.ua, 454-86-39;

медичини — povnyu4@umoloda.kiev.ua, 454-85-99;

культури — culture@umoloda.kiev.ua, 454-87-96;

соціальних проблем — socium@umoloda.kiev.ua, 454-85-99;

спорту — sport@umoloda.kiev.ua, 454-87-93

Україна молода

Редактор Михайло Дорошенко

Засновник і видавець — ПП «Україна молода»

Свідоцтво про реєстрацію: КВ №3386 від 29.08.98

© Дорошенко М.І., 2013

При використанні наших публікацій посилання на «УМ» обов'язкове.

Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Відповідальність за зміст реклами несе рекламодавець.

Комерційні публікації виходять під рубриками: «Український виробник», «Позиція», «Банківська справа», «Фінансова експертиза», «Здоровенькі були», «Це — працює!», «Знайомтеся — новинка», «Партнерство», «Програми», «Проекти», «Альма-матер», «Наша марка», «Продукт», «Протистояння», «Вітаємо», «Любов і шана».

Матеріали із позначкою Д друкуються на правах реклами

Газета друкується у видавництвах:

«Преса України» — у Києві

Зам. 3009068

«Видавничий дім «Високий Замок» — у Львові

Зам. блок № 375

Верстка та виготовлення фотоформ — комп'ютерний центр редакції «УМ», тел.: 454-87-71

Газета виходить у вівторок, середу, четвер, п'ятницю—суботу (спільний номер)

Тираж 86734

«Україна молода» розповсюджується в київській мережі ресторанів «Піца Челентано»